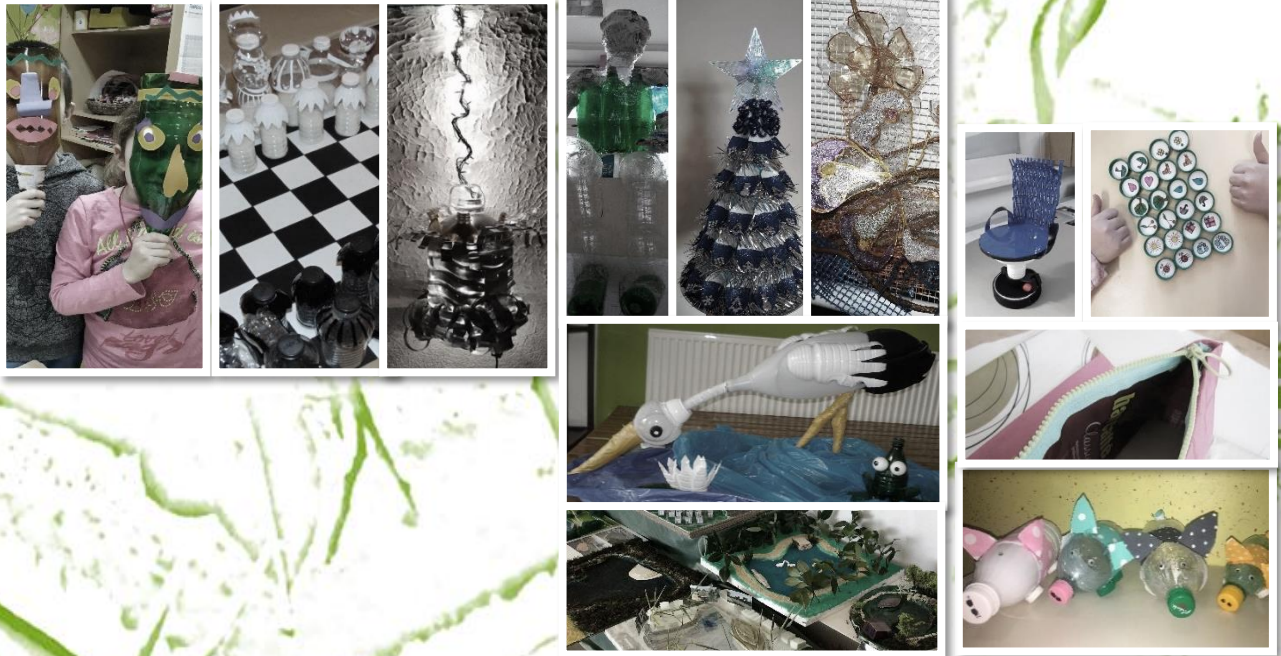


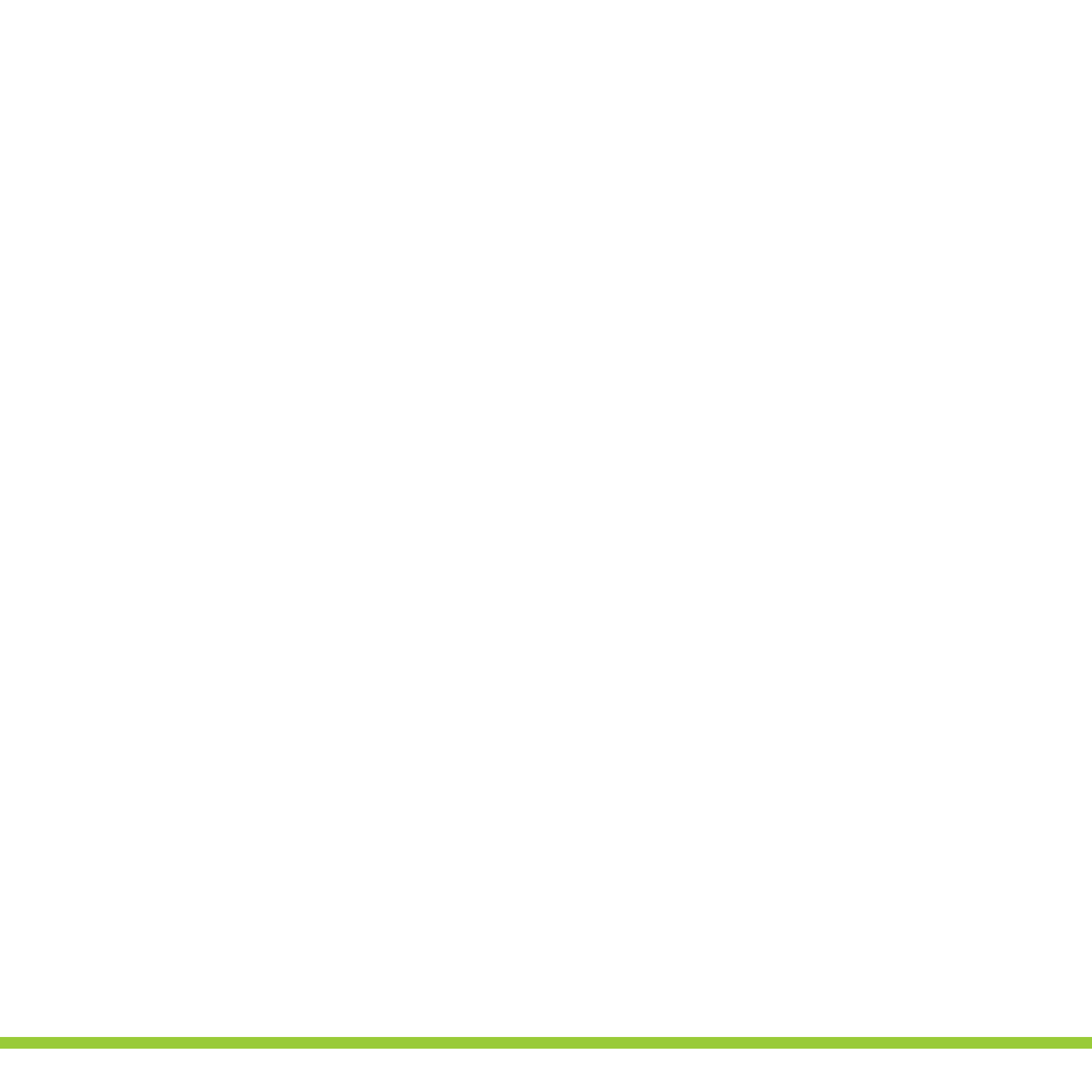
Plastika v okolju in umetnosti

Plastics in the Environment and Art

Plastics in the Environment and Art

Plastika v okolju in umetnosti







Plastika v okolju in umetnosti

Plastics in the Environment and Art



Osnovna šola Ledina

Ljubljana, 2021

»Osnovna šola Ledina je odgovorna za oblikovanje vsebine v tej publikaciji in za mnenja, izražena v njej, ki pa niso nujno skladna z Unescovimi mnenji in za Unesco niso zavezujoča.«

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

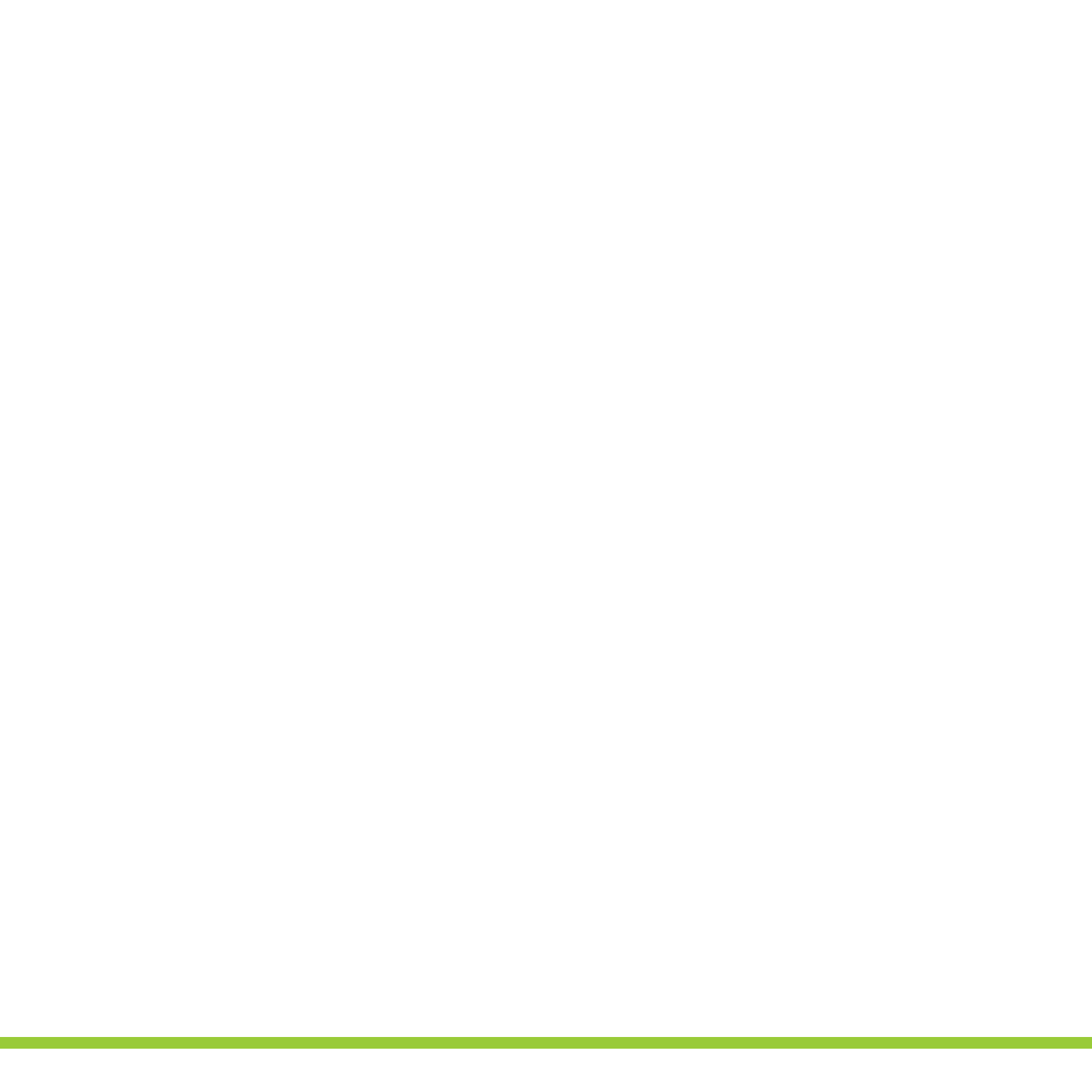
821-93-82(082)
73-053.2/.6

PLASTIKA v okolju in umetnosti = Plastics in the environment and art / [uredniški odbor Tatjana Klančar, Ljubica Kosmač ; prevod Tina Marjanović ... [et al.] ; fotografije arhivi šol]. - Ljubljana : Osnovna šola Ledina, 2021

ISBN 978-961-95144-1-2
COBISS.SI-ID 84550659

Kazalo vsebine

Onesnaževanju s plastiko odločen NE, Tatjana Klančar	5
Dve desetletji projekta, ravnateljica OŠ Ledina, Marija Valenčak.....	7
Zakaj se dušimo v plastiki? dr. Klemen Koselj.....	9
Mentorji in njihovi sodelavci	11
Gimnazija Ledina, Ljubljana.....	13
OŠ Jožeta Pučnika Črešnjevca, Črešnjevca.....	15
OŠ »Jovan Jovanović Zmaj«, Pančevo, Srbija	16
OŠ Frana Kranjca, Celje	19
Srednja stročna škola, Kragujevac, Srbija	21
OŠ Ledina, Bolnišnični šolski oddelki, Ljubljana	23
OŠ Franca Rozmana - Staneta, Ljubljana.....	24
Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola, Dabas, Madžarska	25
OŠ Selnica ob Dravi, Selnica ob Dravi	28
Kostopil School 4, Kostopil, Ukrajina	29
OŠ Ledina, Ljubljana	30
OŠ Koseze, Ljubljana.....	35
Olexander Rybalko School, Kladijevo, Ukrajina.....	36
OŠ Frana Metelka Škocjan, Škocjan	37
OŠ dr. Branimira Markovića, Ravna Gora, Hrvaška	38
OŠ XIV. divizije Senovo, Senovo	40
Bakhmatiuk Klaush Grammer School, Kalush, Ukrajina.....	41
OŠ »Dositej Obradović«, Novi Sad, Srbija	42
OŠ Franja Goloba Prevalje, podružnica Leše, Prevalje	44
OŠ Leona Štuklja, Maribor.....	45
OŠ Tenja, Tenja, Hrvaška	47
Dobre vesti iz naše šole in našega mesta/kraja, Tatjana Klančar	50
Likovni natečaj, Nina Hvala Klančič	54
Literarni natečaj, Nina Bokalič.....	60
Zahvala, Tatjana Klančar	62



Onesnaževanju s plastiko odločen NE

Vsak dan nas mediji opozarjajo, da se že utapljam v lastnih smeteh, da moramo spremeniti svoje navade. Naši oceani so polni plastičnih odpadkov, živali umirajo ujete v naše smeti, prehranjujejo se z mikroplastiko, rastline so se prisiljene prilagajati ali pa umreti ... Kaj pa ljudje? Ali lahko storimo kaj dobrega za naš planet?

Vprašaj se: »Ali lahko kaj naredim, da bo drugače?«

Najprej začni pri sebi in zmanjšaj količino plastičnih odpadkov.

To povej naprej.

Skupaj zmoremo vse.

Recikliranje je eden od načinov.

V okviru Unescovega projekta Dobre vesti iz naše šole in našega mesta/kraja je na temo plastike sodelovalo 20 šol iz Slovenije in tujine (Hrvaška, Madžarska, Srbija, Ukrajina).

V šolskem letu 2018/19 smo v likovnem natečaju »Plastika v okolju in umetnosti« pozornost namenili ponovni uporabi stvari, ki bi drugače romale v koš. Namen je bil ustvariti stvari, ki bi služile kot uporabni ali okrasni oz. umetniški predmeti. Učenci in njihovi mentorji so bili zelo ustvarjalni in domiselni. Poslali so nam veliko fotografij likovnih del, navodil za izdelavo le-teh in videoposnetke. Občudovali smo njihove dosežke, kot so: družabne igre, peresnice, svetilke, likovne umetnine, makete, okrasne predmete ...

Prejeta dela je pregledala in ovrednotila strokovna komisija.

V šolskih letih 2019/20 in 2020/21 smo se v okviru literarnega natečaja trudili, da bi s prijaznim odnosom do okolja uveljavljali in privzgajali Unescove vrednote. Razmišljali smo predvsem o varovanju okolja in spodbujali mlade k raziskovanju in razmišljanju glede na razpisano temo. Učenci so pod mentorstvom učiteljev ustvarili čudovite prispevke (pesmi, zgodbe, raziskovalne naloge, članke in intervjuje).

Prejeta dela je pregledala in ovrednotila strokovna komisija.

Vsa izbrana dela so objavljena v naši skupni knjigi Plastika v okolju in umetnosti.

V času projekta je na Osnovni šoli Ledina na okrogli mizi na temo ekologije biolog dr. Klemen Koselj podrobno predstavil plastiko ter njene koristne in škodljive lastnosti. Učenci so se spremenili v molekule plastike in razgrajevalce snovi. Spoznali so, kako dolgotrajen je proces razgrajevanja plastike.

Predstavil nam je tudi, kako plastika negativno vpliva na zdravje živali in ljudi in da zaradi nje nekatere živali tudi umirajo. Kritične razsežnosti onesnaževanja s plastiko so se dotaknile vseh prisotnih.

Vodilo knjige je lego kocka. Zakaj lego kocka?

Ker je lego kocka gradnik naših otroških iger in lahko spodbuja naše ustvarjanje, nas povezuje in je ključni element, povezovalac med nami.

Skupaj gradimo nov svet, svet brez plastike za enkratno uporabo.

Tatjana Klančar, vodja projekta Dobre vesti iz naše šole in našega mesta/kraja

A firm NO to plastics

Every day, the media warn us that we are already drowning in our own garbage, that we need to change our habits. Our oceans are full of plastic waste, animals die trapped in our trash and feed themselves with microplastics, plants are forced to adapt or die ... What about humans? Can we do anything good for our planet?

Ask yourself, "Is there anything I can do to make a difference?"

Start with yourself first and reduce the amount of plastic waste.

Tell this to other people.

Together we can do everything.

Recycling waste is one option.

As part of the UNESCO project "Good news from our school and our city/town", 20 schools from Slovenia and abroad (Croatia, Hungary, Serbia, Ukraine) participated on the topic of plastics.

During the school year 2018/19, our art competition focused on the topic "Plastics in the Environment and Art" and on reusing things that would otherwise roam the trash. The purpose was to create objects that would either be usable or decorative or art objects. The students and their mentors were very creative and imaginative. They sent us a lot of photos of their artwork, instructions for making them, and videos. We admired their achievements, such as: board games, pens, lamps, works of art, models and decorative objects. Their works of art were reviewed and assessed by an expert committee.

In school years 2019/20 and 2020/21, as part of a literary competition, we strived to promote and foster UNESCO values through a friendly attitude towards the environment. We mainly focused on protecting the environment and encouraged young people to do research and think about the topic. Under the mentorship of the teachers, students created wonderful pieces of work (poems, stories, research assignments, articles and interviews). The received works were reviewed and assessed by an expert committee. All the selected works have been published in our joint book "Plastics in the Environment and Art".

During the project, biologist dr. Klemen Koselj presented plastics and their useful and harmful properties at a round table on the topic of ecology at Primary School Ledina. The students turned themselves into plastic molecules and substance breakers. They realized how time consuming the process of breaking down plastics is. He also introduced us to how plastics have a negative impact on animal and human health and that some animals die because of plastics. The critical dimensions of plastic pollution touched everyone present.

The guideline of the book is a Lego cube. Why a Lego cube?

Because the Lego cube is a building block of our children's games and can stimulate our creation, it connects us and is a key element, a link between us.

Together we are building a new world, a world without disposable plastics.

Tatjana Klančar, project manager of "Good news from our school and our city/town"

"Naš modri planet je najbolj čudovito možno naravno okolje. Njegovo življenje je naše življenje, njegova prihodnost je naša prihodnost."

Dalaj Lama

Dve desetletji projekta

Na OŠ Ledina, šoli z več kot 160-letno tradicijo, izvedemo vsako šolsko leto vrsto zanimivih projektov. Potekajo pod okriljem Unesco šole, Ekošole kot načina življenja, Kulturne šole, Zdrave šole in Simbioza šole. Nedvomno pa je med najbolj prepoznavnimi mednarodni projekt »Dobre vesti iz naše šole in našega mesta/kraja«, ki že več kot dve desetletji združuje mlade ustvarjalce iz Slovenije in več držav iz tujine.

Področje ekologije je zelo aktualno in pohvalno je, da so borci za spremembe in izboljšave velikokrat ravno mladi. Pri skrbi za zdravo in lepše okolje so v družinah nemalokrat ravno oni pobudniki za kakšno novo koristno navado, kot je na primer zbiranje starega papirja ali plastike. Želijo si ohraniti naš modri planet, lepo in zdravo okolje zase in za prihodnje generacije.

V okviru projekta "Plastika v okolju in umetnosti" so mladi dobili dodatne dragocene spodbude za ekološko odgovorno ravnanje. Pri projektu ne gre zgolj za ločevanje odpadkov, gre za veliko več. Odpadno plastiko so mladi reciklirali v nove namene in nastale so prave umetniške stvaritve. Užitek je prebirati njihove kreativne zamisli in občudovati izdelke, saj se prav iz slehernega da razbrati izvirnost, kreativnost in željo po ustvarjanju lepega.

Vsem sodelujočim izrekam čestitke za odlično opravljeno delo.

Marija Valenčak,
ravnateljica OŠ Ledina

*"This blue planet is a delightful habitat.
Its life is our life; its future, our future.
Dalaj Lama*

A two decades project

Primary school Ledina was founded more than 160 years ago and it has been known for its tradition. Each year we are engaged in many interesting projects. These projects are performed under the patronage of the Unesco school, Eco school, Culture school, Health school and Symbiosis school. One of our most renowned international Unesco projects is undoubtedly the project "Good news from our school and our town". This two decades long project unites children from Slovenia and abroad.

The message of ecology is strong and relevant. The field of ecology is very topical, and it is commendable that the fighters for change and improvement are often young. It is not rare to see that very young children encourage their older family members to become more eco friendly. Families start making small steps into right direction by collecting waste paper and plastic. They want to preserve our blue planet for themselves and future generations.

Through participation in this project, kids had an opportunity to gain more valuable experience and were encouraged to become more green conscious. This project presents more than just pure waste separation. It is so much more than that. Plastic was recycled and turned into real pieces of artwork. It has been a real pleasure to browse through their creative ideas and admire their final products. Each piece is unique and shows author's creativity and their wish to create something beautiful.

Congratulations to everyone who contributed to this project. You have done a marvellous job!

Marija Valenčak,
Headteacher Primary School Ledina

Zakaj se dušimo v plastiki?

Plastika pravimo številnim snovem, ki jih izdeluje človek in jih v naravi pred njim ni bilo. Tako kot druge snovi je tudi plastika sestavljena iz molekul. Njena posebnost pa je, da so te molekule izredno dolge. Pravzaprav so sestavljene iz ogromnega števila majhnih molekul, povezanih v zelo dolge verige. Ko smo se v razredu pogovarjali o plastiki, so takšne majhne molekule predstavljali učenci. Dolgo molekulo smo naredili tako, da so se prijeli za roke. A vseeno ni bila dovolj dolga. Če bi hoteli prikazati, koliko majhnih molekul sestavlja molekule v plastiki, bi morali narediti verigo učencev, ki bi segala od Ljubljane do Bleda.



Ko se plastika razgrajuje, se morajo vezi v teh dolgih molekulah prekiniti. To traja zelo dolgo. Predstavljajte si, koliko časa potrebujemo, da razklenemo roke vseh otrok od Ljubljane do Bleda! Lahko traja 500 let in več, da se plastika razgradi. To pomeni, da bodo vrečke, zobne ščetke, obleke, pohištvo, vrata, čolni, kopalke, embalaža, avtomobilski deli, cevi in mnogi drugi predmeti, ki jih imamo, razpadli šele, ko nas že davno več ne bo.

Plastike večinoma ne recikliramo, ker bi bilo to za podjetja predrago. Zato jo odlagamo. Od odlagališč se plastika prenaša v morja. A kako drago bo šele, da se bomo znebili plastičnih smeti, ki plavajo v oceanih? Samo zato, ker hočejo podjetja večati svoj dobiček, uničujejo življenje ljudem in živalim. Mi jim to pustimo. Namesto da bi predelali staro plastiko, še proizvajajo novo. In to vedno hitreje. Vsakih 10 let naredijo dvakrat več plastike. To pomeni, da je bilo leta 1990 narejen dvakrat več plastike kot leta 1980. Leta 2000 štirikrat več, leta 2010 osemkrat več in leta 2020 kar šestnajstkrat več nove plastike kot leta 1980. Temu ni videti konca. Čez nekaj desetletij bo v oceanih več plastike kot rib. Od plastike umirajo raki, ribe, želve, kiti, tjulnji, ptiči in druge živali, ki jo pomotoma jedo ali se zapletejo vanjo. S hrano in pijačo pa pride plastika tudi v nas. To ni dobro, saj vsebuje strupene in druge škodljive snovi. Medtem pa imajo podjetja, ki proizvajajo vse več plastike, vse več dobička. V resnici pa delajo škodo. Kaj je rešitev? Odgovor je preprost.

dr. Klemen Koselj, biolog

Why are we choking on plastics?

We use the term *plastics* for numerous substances which are man-made and had not existed prior to human beings. As other materials, plastics are made from molecules. It is their special feature that these molecules are quite long. In fact, they are made of a vast number of small molecules which are linked into very long chains. When we discussed plastics in class, the students themselves role-played small molecules. They created a long molecule by holding hands. However, it still was not long enough. If we wanted to illustrate the number of small molecules in a molecule in plastics, we would have to make a chain of students, reaching from Ljubljana to Bled.

When plastics are being decomposed, the chains in the long molecules need to be broken. This takes a long time. Imagine how long we need to unclasp the hands of all the children from Ljubljana to Bled. It can take 500 years or more for the plastics to decompose. This means that plastic bags, toothbrushes, clothes, furniture, doors, boats, swimming suits, packaging, car parts, pipes and many other objects will be decomposed long after we are gone.

Plastics are mainly not recycled since the cost would be too high for the companies. This is the reason we deposit plastics. From the dumping grounds, plastics are transferred into the seas. But how costly will it be to get rid of all the plastic waste swimming in the oceans? And only because companies strive to enlarge their profit and thus destroy the lives of humans and animals. We let them. Instead of reprocessing used plastics, they produce them anew. Faster and faster. Every ten years the amount of plastics produced is doubled. This means that in 1990 there was twice as much plastics made as in 1980. In 2000 four times more and in 2020 sixteen times more the amount of plastics compared to 1980. There seems to be no end to it. In a few decades there will be more plastics in the oceans than fish. Plastics cause the death of numerous animals such as crustaceans, fish, turtles, whales, and birds. The animals unintentionally eat plastics or they get entangled by them. This is worrying since plastics contain toxic and other harmful substances. In the meantime, companies which produce more and more plastics gain more and more profit. However, they cause great harm. What is a possible solution? The answer is simple.

dr. Klemen Koselj, biologist

**Mentorji in
njihovi sodelavci**
**Mentors and their
co-workers**

OŠ Frana Metelka
Škocjan, Škocjan
Lidija Rožmarič
Irena Pleterski
Patricija Haler

OŠ Franca Rozmana
- Šarbera, Ljubljana
Helena Siroka

OŠ Ledina, Ljubljana
Tatjana Klančar
Barbara Kosirnik
Danijela Jerina
Nina Bokalič
Barbara Tacar

Gimnazija Ledina,
Ljubljana
Marija Lotrič
Mihaela Gregorc

OŠ Franja Goloba
Prevalje,
podružnica Leše
Vesna Oder

OŠ Frana Kranjca,
Celje
Sara Prevolnik
Mateja Rokavec

OŠ Koseze, Ljubljana
Andreja Rudaš
Ivana Madronič Čelčič

OŠ dr. Branimira Markovića,
Ravna Gora, Hrvaška
Gordana Podobnik

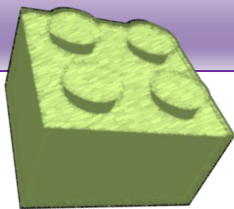
Srednja stručna škola, Kragujevac,
Srbija
Nada Petrović
Marica Živanović Poljo
Jelena Zarić
Dalida Despotović
Vesna Radaković
Dejan Petrović

OŠ dr. Jožeta Pučnika
Črešnjevce, Črešnjevce
Nina Miklavc
Anita Romih

Kostopil School 4,
Kostopil, Ukrajina
Olena Andriščuk



Gimnazija Ledina, Ljubljana



Plastika - večni sovražnik

Plastika je že nekaj desetletij del našega vsakdana in rekla bi, da si življenja brez nje ne moremo več predstavljati. Pa je to primerno? Je primerno, da zaradi plastike trpijo narava in živali? Smo lahko ljudje tako sebični, da nam je vseeno in plastiko kljub temu uporabljamo?

Odgovor bi moral biti NE, vendar se mi zdi, da je odgovor vse prevečkrat da. Po podatkih Evropske unije so v letu 1950 na svetu proizvedli 1,5 milijona ton plastike, leta 2015 pa že kar 322 milijonov. Večina stvari, ki jih kupimo v trgovini, je pakirana v plastično embalažo. Na piknikih uporabljamo plastične kozarčke, krožnike in pribor. Zvezke zavijamo v plastične ovitke ali folijo in kupujemo plastične prozorne peresnice, ker je to trenutno "in". Vsa ta plastika na koncu konča v plastični vrečki v košu. Kljub temu da Slovenci ločeno zberemo 60-70 % embalaže, ta pristane na deponijah. Od tam se reciklira le 30 % embalaže, 39 % embalaže gre na sežig, ostalo pa se kopiči kar na deponijah. Vsako leto s proizvodnjo in sežigom plastike v

ozračje spustimo kar 400 milijonov ton ogljikovega dioksida. Zaradi pomanjkanja prostora so na deponijah začeli plastične odpadke vezati v bale, ovite z velikimi količinami plastične folije, saj tako zasedejo manj prostora. V preteklosti se je zgodilo kar nekaj nepojasnjenih požarov, v katerih je zgorelo ogromno plastike.

Plastika se razgrajuje več sto, celo tisoč let, a se nikoli ne razgradi do konca. Zato jo v naslovu tega članka imenujem večni sovražnik. Plastika razpade na mikroplastiko, ki v okolje vstopa neposredno v obliki majhnih delcev, na primer pri pranju sintetičnih oblačil, obrabi pnevmatik ali uporabi proizvodov za osebno nego. Mikroplastika je tudi v naših telesih, povzroča lahko celo vrsto zdravstvenih težav.

Rešitev plastičnega onesnaževanja ni samo v recikliranju, temveč v tem, da zmanjšamo količino proizvedene plastike. EU je zato leta 2019 sprejela direktivo, katere cilj je zmanjšati ustvarjanje plastičnih odpadkov. Po tej direktivi bodo plastični izdelki za enkratno uporabo, kot so plastični krožniki in pribor, slamice, vatirane palčke ..., od leta 2021

prepovedani. Plastenke bodo morale do leta 2025 vsebovati 25 odstotkov, do leta 2030 pa 30 odstotkov reciklirane surovine.

V Sloveniji deluje društvo Ekologi brez meja, ki je zagnalo projekt Plastika naša vsakdanja, ki ga delno financira Ministrstvo za okolje in prostor. V okviru tega projekta želijo z raziskovanjem in informiranjem zapolniti vrzeli ter razbliniti več mitov o uporabi plastike, odpraviti nepoznavanje razlik med različnimi vrstami plastike ter pripomoči k preprečevanju nastajanja novih odpadkov, višji stopnji kakovostnega ločevanja in zavedanja o bolj trajnostnih alternativah.

Pomembno je, da se zavedamo, da plastika kljub ukrepom ne bo izginila kar čez noč. Vsekakor najboljši način, da zavarujemo naš planet, je, da zmanjšamo uporabo plastike in s tem tudi njeno proizvodnjo. In za konec še v razmislek našim generacijam ... Ali bi lahko začeli živeti brez plastike? Ali je čas, da mi rečemo plastiki ne in začnemo uporabljati alternativne rešitve? Ali bomo zavarovali naš planet?

Lara Kolenko, 15 let

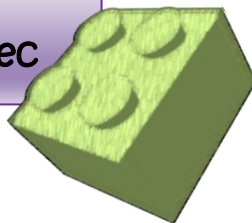


III. kategorija - od 15 do 18 let, 3.mesto

Stoli iz odpadne plastike

Zora Kortnik, 15 let

OŠ dr. J. Pučnika
Črešnjevec, Črešnjevec



Plastično darilo

Darilo res je lepo,
zdravo pa prav ni.
V plastiko ovito,
ta že v koš leti.

Pa to je še kar dobro,
če v košu znajde se.
Težavo pa povzroči,
če v naravi obleži.

Pa plastične plastenke,
teh res veliko je.
Darilo lahk' nastane,
če kreativnosti nekaj je.

Ideja res je dobra,
da darilo narediš.
Za okolje tudi boljša,
ti pa zdajle lažje spiš.

Nika Vlaj, 11 let



I. kategorija - od 6 do 10 let, 3. mesto
Družina pujskov

Žana Žugman, Neja Žugman, Erik Robnik,
Ivo Miklavc - učenci 1. razreda (6 in 7 let)



Oš »Jovan Jovanović
Zmaj«,
Pančevo, Srbija

Plastika u okruženju

Zemlja je nešto lepo i divno,
ali zagađena plastikom nije fino.
Ribe se dave, zemlja se guši,
to ne prija mojoj duši.
Kada bi svet shvatio gde je pogrešio,
plastike bi se rešio.
Plastiku na pod ne bacajte,
zemlji smeta svi to znajte.
Plastici će doći kraj,
ako svi udružimo snage znaj.
Ako ne udružimo snage sad svi,
plastike se nećemo rešiti.
Zemlja je dobra čila i mila,
mislim da je to od nas zaslužila.

Uroš Kolarski, 9 let

Plastika u našem okruženju

Ima jedan Luka
za kojim priroda kuka.
On je stalno pazi
i voli da je mazi.

Čuva je i štiti.
Voli da je čisti,
od plastičnog otpada,
koji tamo propada.

On sakuplja plastične flaše i kese,
baca ih u smeće,
tako štiti prirodu
da ne bude štete veće.

Čuvajmo prirodu,
Ona nam je majka!
Kada bude čista,
život će nam biti
kao bajka.

Luka Vicanović, 9 let

Spasimo planetu

Od kartona napraviću
suvenir sa Kube
korom od banane
nahraniću bube.

Od plastične flaše
napraviću vazu
od toalet papira
stvoriću ti kazu.

Vrapci u sred grada
nisu više sami
društvo im prave
kese na grani.

Na reci dok peca
moj dobri deka
upeco je cipelu
negde iz daleka.

ref:

Umiru životinje
od plastičnih kesa
nemoj biti šašav
nemoj biti blesa
Čuvajući prirodu
čuvamo i nas
nemoj biti virus
budi zemljin spas.

Zoe Radovanović, 9 let

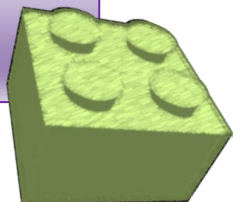




Učenci II3, skupinsko delo
7-8 let

I. kategorija - od 6 do 10 let, 2. mesto
Novoletna jelka iz plastičnih žlic in vilic

Oš Frana Kranjca,
Celje



Ne črn.
Ne bel.
UPANJE = 0?
sončna
resničnost
popoln
moj svet
Tristo let
v temi?

Smet ubije svet. Upanje je dobra stvar. V megli! Pozor, prihodnji tujec. IZKORISTI čas.

Rebeka Krošl, Urh Jagodič, Nika Tavzes, Nikola Milutinović, 14 let



Pogovor med osnovnošolkama Lano in Tejo o problemu odpadne plastike

Lana: Teja, kaj meniš o tem, da 20 milijonov ton plastike vsako leto pristane v oceanih?

Teja: To je grozno! Ob tem podatku me kar zmrazi, slišala pa sem tudi, da precejšen del te plastike pojejo tudi morske živali. Odpadno plastiko namreč zamenjajo za hrano. Sama to vidim kot zelo veliko težavo.

Lana: Kaj pa meniš o proizvedeni plastiki in koliko jo sama uporabljaš?

Teja: Upam, da plastike v takih količinah kmalu ne bomo več potrebovali. Sama se s plastiko srečujem vsak dan in na vsakem koraku, žal tudi v Celju opazim kar veliko odpadne plastike na cestah in pločnikih ter v naravi. Trudim se, da bi jo uporabljala čim manj, jo pa pridno odlagam v odpadne zabojnike.

Lana: Kako pa bi po tvojem mnenju tako veliko porabo plastike lahko preprečili oz. spremenili?

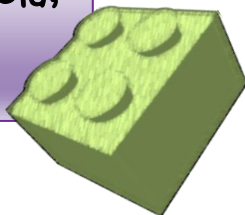
Teja: Mislim, da bi bilo treba več plastike reciklirati in zagotoviti njeno večkratno uporabo. Mogoče bi tudi prepoved plastičnih slamic, vrečk, plasten in embalaž za jajca pomagala k temu. Sama ne kupujem plastičnega pribora, slamic in plastičnih vrečk.

Lana: Si lahko predstavljaš svet brez plastike?

Teja: Trenutno še ne, vendar moramo ukrepati, preden bo prepozno. Brez ukrepanja nas bo naša stvaritev pokončala, če ne nas, pa naše potomce. Veliko lahko naredimo že s tem, če svoje bližnje opozarjamo na ta problem.

Lana Rizmanovski Iršič in Teja Ocvirk, 13 let

Šrednja stručna škola,
Kragujevac, Srbija



III. kategorija - od 15 do 18 let, 2. mesto

Recikliran vrt

Valentina Miletić, Sara Matović, 17 let



III. kategorija - od 15 do 18 let, 1. mesto

Fantastična plastična svetilka

Milica Kremić, 18 let

Plastika u okolini i umetnosti

Kao što svi znamo čovek je kroz svoje godine tehnoloških i materijalnih razvića pokušao da napravi neke prečice i lakoću pri proizvodnji i potrošnji. Na osnovu te zamisli lakog i potrošnog je nastala plastika. Ona je prvi put pronadena i proizvedena 1907. godine. Njena svrha je kratkotrajna i retko koji proizvod proizveden od plastike može biti korišćen na duge staze.

Glavna mana ovog materijala je nenormalno dugo razlaganje nakon prekida njenog korišćenja. Činjenica je da sva plastika koja je ikada proizvedena i dalje postoji, nerazložena. S tim dugim periodom razlaganja dobijamo masivne količine ljudskog otpada na deponijama.

Većina nas nije ni svesna koliko plastike se nalazi u našim životima. Svuda je oko nas. Koristimo je u svakodnevnom životu kroz plastične flaše, kese, pakovanja razne vrste hrane, što su najbanalniji primeri. Čovek nije ni svestan koliko troši i koliko zahteva, jer ona može da se provuče kroz neke proizvode a da i mi ne znamo. Sve veći i veći problem plastike je njeno taloženje, u zemlji, u vodenim površinama, pa i nama ljudima. Postoje zapisi da čovek na godišnjem nivou konzumira mikroplastiku veličine kreditne kartice. Šta je još čudnije i gore mikroplastika je pronadena i u placenti žene.

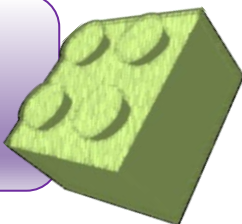
Kako umetnost živi i transformiše se zajedno sa čovekom i njegovom okolinom i u nju je uvedena plastika. Akrilna boja je boja koja u svom sastavu sadrži pigmente i emulzije akrilnih polimera. Može se razređivati vodom, a kada se osuši dobija visoki sjaj ili mat finiš i vodotpornost. Plastiku možemo naći u četkicama sa plastičnim drškama. Tubice za boje se takođe prave od plastike, kao i palete.

Po mom mišljenju, čovek sada mora da radi na tome da iskoreni upotrebu plastike. Podizanjem svesti, izbacivanjem njenog nepotrebnog korišćenja iz svakodnevne upotrebe i kreiranjem nekih zamena i alternativa. Na tržištu se polako pojavljuju alternative za proizvode od plastike koji su u svakodnevnoj upotrebi. Dobar primer je zamena plastične folije sa voskiranim folijama koje se mogu koristiti iznova i iznova. Takođe odličan primer je bio pokret protiv plastičnih slamčica prošle godine, nakon različitih videa o tome koliko one mogu da budu opasne po morske kornjače i morski svet uopšteno. Uvođenje proizvoda koji se mogu koristiti više puta je neophodno, kao i pravilno recikliranje predmeta koji se mogu reciklirati. U umetnosti takođe postoje aluminijske tubice koje mogu zameniti plastične. Stare četke sa drvenim drškama ili drškama od bambusa sa različitim vrstama životinjske dlake su mnogo ekonomičnije od sintetičkih četkica sa plastičnim drškama. Naravno životinjska dlaka koja je na pravilan human način očišćena sa životinje ili koja je jednostavno prirodnim procesom otpala.

Plastika je definitivno neizbežna na neki način. Ono što mi možemo da uradimo je da se trudimo da što manje koristimo kratkotrajnu ili jednoupotrebnu plastiku i da podižemo svest o tome koliko njeno nemarno nepravilno odlaganje može uticati na planetu Zemlju.

Nikolina Milovanović, 18 let

OŠ Ledina,
Bolnišnični šolski
oddelki, Ljubljana



Plastika

Plastika obkroža me,
povsod veliko preveč je je.
Včasih uporabna,
v okolju ogabna,
paketi veliki so
v plastiko oviti ...
Želve uboge tarejo
plastične nadloge,
ko v vrečko ujamejo se.
Dajte, ljudje, ločevati smeti
in manj plastičnih vrečk uporabljati!

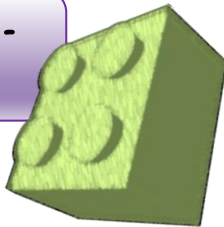
Neža Kastelic, 11 let



II. kategorija - od 11 do 14 let, 3. mesto
Igra spomin

Eva Rajter, 11 let, in Tjaša Merkelj, 11 let

OŠ Franca Rozmana -
Staneta, Ljubljana



Plastenka, ki je oboževala vodo

Nekoč je živel plastenka, ki je bila ves čas napolnjena z vodo. Živel je pri človeku po imenu Tim, ki je zelo rad hodil v hribe. Lepo ji je bilo, saj je večino časa preživel v naravi. Ta človek jo je zelo veliko uporabljal, saj je ves čas pil le vodo in ker je bila to njegova najljubša plastenka, je bila vedno z njim. Njeno življenje je bilo res pestro in nikoli ji ni bilo dolgčas.

Nekoč pa je plastenka na njunem pohodu padla iz nahrbtnika. Bila je izgubljena. Vsaj tako je ona mislila. Kmalu jo je zagledal Marko, ki mu je bila takoj zelo všeč in vzel jo je s seboj domov. Na poti sta videla

veverice, kužke, raznolike ptice. Marko je plastenko doma dobro očistil in tako je plastenka dobila novega gospodarja, ki je lepo skrbel zanjo. Po uporabi jo je vedno umil in shranil za naslednji sprehod.

Plastenka se je zaradi pogoste uporabe obrabljala in kmalu ni več zmogla držati vode. Marko se je od plastenke poslovil in jo vrgel v poseben zabojnik za plastiko, saj je vedel, da bo le tako lahko živel še naprej, saj jo bodo reciklirali v nov izdelek. Plastenka je postala ponovno uporabna in vanjo so lahko zopet nalivali vodo.

Je morda zdaj pri tebi?

Izak Zupančič, 8 let



Met obroča, Unesco krožek, 9 let

Palackba zárt jövő

/Flakon-dal/



Dabasi Kossuth Lajos
Általános Iskola
Dabas, Madžarska

Régi mesterségek sora -
agyag, kő és bármi csoda,
fa, üveg, ügyes kezek
megteremtették az életüket.

Jó volt ez így, sokáig,
bár sárban jártunk bokáig.
Dagonyáztunk a patakban,
nem volt gond az anyaggal.

Miért nem volt elég mindez?
Gyorsabb kellett? Biztos jó ez?
Tejesüveg helyett zacskó,
Tányér, villa műanyagból.



II. kategorija - od 11 do 14 let, 1. mesto
Šah
Učenci, stari od 11 - 14 let

Tiszta vizünk flakon-hadban,
Jaj, de sok lett már a boltban!
Ha megittad, hová teszed?
Kupak- flakon, kuka hegyek.

Ároksparton, úton hever.
Nem jó ez így, tegyük bármit!
Használjuk fel újra, már mi!

Olló-papír-színes varázs,
megalkotjuk az új csodát!
Sakkozni! De jó a játék!
Flakon hadat kreálni.

Futó, bástya, gyalog, király!
Műanyagból is szuperál!
A mi Földünk is, védjük tehát,
ne szennyezzük, óvjuk inkább!

Hasznosítva újra éled,
Környezetd te is véd meg!

Basa Anna és Zsolnai Kitti, 13 évesek

V plastenko zaprta prihodnost

/Pesem o plastenki/

Niz starih rokodelskih spretnosti -
glina, kamen, les, steklo in druga čudesa.

Spretne roke

so dale jim dih življenja.

To v redu je bilo do zdaj,
čeprav smo do kolen gazili v blatu.

Ga gnetli smo v potoku

in z glino ni bilo skrbi.

Zakaj vse to ni bilo dovolj?

Smo hitrejšje potrebovali? Je res boljše
tako?

Namesto steklenice mleka -
mleko v tetrapaku.

Krožnik, vilice iz umetne mase,
naša bistra voda v gorah plastenk.

Joj, koliko jih je že v trgovinah!

Če jo izprazniš, le kam jo boš dal?

Pokrovi, plastenke, gore smeti -
ob potokih in cestah odvrženi ...

To ni prav! Storimo nekaj!

Reciklirajmo jih že mi!

Škarje, papir - barvita čarovnija ...

Ustvarili bomo nove čudeže!

Igrati šah! Kako dobra ideja!

Iz plastenk kreirati.

Tekač, trdnjava, kmet, kralj!

Tudi iz umetne mase dobro izgleda.

Zemlja je tudi naša,

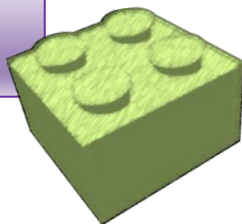
zato jo zaščitimo.

Reciklirano dobi novo življenje.

Zaščiti svoje okolje tudi ti!

Anna Basa in Kitti Zsolnai, 13 let

OŠ Šelnica ob Dravi,
Šelnica ob Dravi



Žirafa na potepu

Tea Barl, Anja Murko, 8 let

Ubogi svet

(likovna pesem)

Uboge

živali

živijo med nesnago

in same pomagati

si ne znajo.

Na srečo smo tukaj mi,

da jim pomagamo z

najboljšimi močmi.

Jož, plastika, kaj si storila?

Saj počasi svet boš pomorila!

Kar naenkrat stroj te bo zmlél

in od sreče ves svet bo ponorel!

Anja Murko, 9 let



Kostopil School 4,
Kostopil, Ukraine

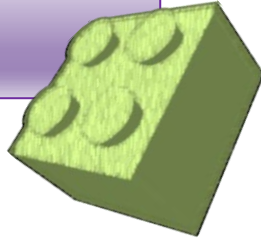


I. kategorija - od 6 do 10 let, 3. mesto

Fascinating Lily

Viktorija Zakharko, 10 let

Oš Ledina,
Ljubljana



Plastika

Reciklirajmo plastiko vsi,
saj boljši jutri vsak si želi.
Plastika, vsakdanja reč, je odveč,
zato ne uporabljajmo je več.

Če bi manj jo uporabljali vsi,
bi ekosistem ohranili in živali rešili.
Plastika onesnažuje tudi ljudi,
saj se v 'eko krogu' ne vrti.

Pok, pok, pok - se sliši izpod rok,
ko platenko odpre otrok.
Plastiko ljudje sežigajo
in s tem ozračje onesnažujejo.

Plastika se jezi,
če je ne recikliramo mi.
Če plastika v vodi se vrti,
jo želva zamenja za hrano in se zaduši.

Zabavno se ti zdi,
če s slamico mehurčke pokaš ti.
A ker se slamica ne razgradi,
naravi dela grozne reči.

Ti in ti in ti -
za boljši jutri ločujmo vsi!

Maja Stabej, 7. a



II. kategorija - od 11 do 14 let, 2.mesto

Človeška figura v montažnem kiparstvu

Reciklirani mož

Krenare Shabani, 14 let

Nikola Petrović, 14 let

Plastika v okolju

Plastične ali lesene žlice?

UVOD

V časih pred epidemijo korona virusa, ko so bile šolske klopi še polne, se je naša šola odločila, da bo v skladu z nazivom Eko šole, začela uporabljati lesen jedilni pribor. S tem bi se zmanjšala poraba plastike in bi pripomogli k bolj ekološkemu vedenju ter čistejšemu okolju. Eko predstavniki šole smo se s tem strinjali. Večini šolarjev pa se je žal to zdelo nepotrebno in nesmiselno, zaradi nadvse zanimivega razloga, to je rahlega priokusa hrane po lesu.

To kaže na to, kako slabo nam gre pri izvajanju ukrepov za čistejše okolje. Veliko ljudi se za ukrepe ne zmeni ali jih nočejo izvajati. Večina ljudi se sploh ne zaveda, koliko plastike bi bilo v okolju, če je ne bi redno odvažali. Takšnih in podobnih vprašanj o plastiki je še veliko.

Kljub temu, da verjamem v zgoraj omenjene ukrepe, sem se vprašal in se želel prepričati, kako so ti ukrepi koristni. Zanimalo me je, ali je bolj ekološko izsekavati gozdove (npr. Amazonski deževni gozd) ali izdelovati umetno maso, tako imenovano plastiko, ki potem onesnažuje okolje.

Da bi odgovoril na to vprašanje, sem se lotil raziskovanja literature in spletnih virov, ki govorijo o izkoriščanju narave in njenih virov (gozda) ter o plastiki in njeni proizvodnji.

https://www.google.com/search?q=wood+vs+plastic+spoon&rlz=1C1AVFC_enSI864SI882&sxsrf=ALeKk033HNnt0Yo7VXvpmmKBjv3kWOBn6w:1588681286949&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjd8ZP2pzpAhXpk4sKHUPYDLYQ_AUoAXoECAkQAw&biw=1920&bih=969#imgrc=ajyp-2WAKSmObM



RAZISKAVA

Ko sem razmišljal, kako bi se lotil raziskave, sem naletel na problem. Ugotovil sem namreč, da je zelo težko določiti splošno merilo stopnje ekologije pri določeni proizvodnji. Na mero ekološke pridelave vpliva ogromno faktorjev, ki so zelo odvisni od določenih okoliščin. Te so lahko: količina in kraj proizvodnje, vrsta plastike/lesa, kraj odlaganja porabljenega produkta ... Pomembno je tudi število uporabe, ki je pri plastičnih žlicah, preden te postanejo »odpadki«, po navadi enkratna, pri lesu pa dosti dolgotrajnejša. Res je tudi, da plastika napram lesu ni organsko razgradljiva snov, vsaj v kratkem časovnem obdobju ne. Treba se je še zavedati porabe naravnih virov pri proizvodnji lesenih izdelkov (žlic). A tu spet naletimo na različna vprašanja. Ali gre za množično industrijsko proizvodnjo ali obrt? Kako hitro poteka proizvodnja? Ali se je narava zmožna sproti obnavljati? Gre za kratkotrajno ali dolgoročno proizvodnjo in poseg v okolje?

Takšnih in drugačnih okoliščin, ki so od primera do primera drugačne, je mnogo in bi jih še dolgo lahko naštevali.

Za lažje nadaljnje raziskovanje sem si izbral dve najpomembnejši merili, po katerih sem določil približen in okviren kriterij za definicijo ekološke proizvodnje.

1. Kolikšen je ogljični odtis proizvodnje (količina izpustov CO₂)?
2. Koliko energije se porabi pri proizvodnji (fosilna goriva, voda ...)?

Ti podatki so v grobem stalni ali pa se gibljejo okoli svojega povprečja. Ostali kriteriji so zelo odvisni od proizvajalca, časa, kraja ..., zato jih tu nisem navajal.

Podatke sem preveril v spletnih in knjižnih virih ter jih obdelal glede na zgoraj navedene točke.

1. Ogljični odtis

Ugotovil sem, da ima obdelava lesa 24-60 % manj emisij CO₂ kot proizvodnja plastike. Zato lahko pri tej točki zaključimo, da je **z vidika ogljičnega odtisa les bolj ekološki**.

<https://open.library.ubc.ca/cIRcle/collections/undergraduateresearch/18861/items/1.0108511>

2. Energija

Energetsko manj potratna je plastika. Količina energije, ki jo privarčujemo s proizvodnjo plastike v enem letu v Ameriki, zadostuje namreč za oskrbo 100000 gospodinjstev za kar 35 let.

<https://plastics.americanchemistry.com/Plastics-An-Energy-Efficient-Choice/>

ZAKLJUČEK

S svojo raziskavo nisem uspel potrditi hipoteze, da je uporaba lesenega jedilnega pribora bolj »ekološka«. »Zelenost« proizvodnje plastike ali obdelave lesa je zelo odvisna od številnih prej navedenih okoliščin. Na izbranem primeru lahko dobro vidimo, da je lahko nek proces boljši ali slabši - odvisno od našega pogleda. Zato se je potrebno odločati v skladu z našimi pogoji in nameni ter tako poskušati doseči kar se da visoko stopnjo ekologije.

VIRI IN LITERATURA:

https://www.google.com/search?q=wood+vs+plastic+spoon&rlz=1C1AVFC_enSI864SI882&sxsrf=ALeKk033HNnt0Yo7VXvpmmKBJv3kWOBn6w:1588681286949&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjd8ZP2pzpAhXpk4sKHUPYDLYQ_AUoAXoECAkQAw&biw=1920&bih=969#imgrc=ajyp-2WAKSmObM

(Dostop: 25. 4. 2020)

<https://open.library.ubc.ca/cIRcle/collections/undergraduateresearch/18861/items/1.0108511>

(Dostop: 25. 4. 2020)

<https://plastics.americanchemistry.com/Plastics-An-Energy-Efficient-Choice/>

(Dostop: 25. 4. 2020)

Pripravil: Bernard Dobravec, 7. a, 13 let



Oš Koseze,
Ljubljana

II. kategorija - od 11 do 14 let
2.mesto
Maketa Koseškega bajeja,
učenci 8. razreda



Oleksander Rybalko
School,
Kladievo, Ukraine



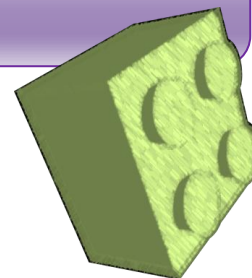
Гриценко Максим, учень 4 - Б класу Клавдіївської ЗОШ I - III ступенів ім. О. Рибалка, має чудове захоплення - створює композиції, іграшки з пластикових кришечок та пляшок. Учень дізнався з енциклопедії, що пластикові кришечки виготовляють з поліетилену стійкого до зовнішніх умов. Потрібно не одна сотня років, щоб пластик самостійно розклався в природі.

Максим вважає, якби виготовленням різноманітних поробок з кольорових кришечок зацікавилися більше дітей, то наше селище стало б чистішим. Хлопчик і надалі планує збирати кришечки, залучати до цього своїх друзів, щоб пластик не засмічував навколишнє середовище.



Maksim Gricenko, učenec 4. b razreda, iz osnovne šole Oleksandra Ribalka v Klavdijevu, (Kijevsko okrožje) ima čudovit hobi - ustvarja strukture in igrače iz plastičnih zamaškov in steklenic. Učenec je iz enciklopedije izvedel, da so plastični pokrovi iz polietilena, odpornega na zunanje pogoje. Več kot sto let traja, da se plastika sama po sebi razgradi. Maksim verjame, da bi njihova vas postala čistejša, če bi se več otrokanimalo za različno ponovno uporabo barvnih zamaškov. Fant še vedno načrtuje zbiranje zamaškov, v postopek želi vključiti tudi svoje prijatelje, saj bi le tako bilo manj plastike, ki bi onesnaževala okolje.

Oš Frana Metelka Škocjan,
Škocjan



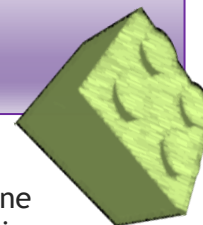
II. kategorija - od 11. do 14. let

3. mesto

Peresnica

Leja Dimec, 12 let

OŠ dr. Branimira Markovića,
Ravna Gora, Hrvatska



Ambalaža u trgovinama nekad i sad

Moja baka priča

S prijateljima sam bio u Trgovini Krk. Tamo smo brojali tko je nosio platnene vrećice. Pisao sam odgovore na pitanja koje smo postavljali nekim ljudima. Igrali smo se, zabavljali, smijali, pisali usput učili. Neki nas ljudi uopće nisu doživljavali, ali nema veze, bilo nam je lijepo raditi intervjue i nadam se da hoćemo. Moja baka koja tamo radi na pitanje kada je bilo više smeća, prije ili sada, i kakva je bila ambalaža u trgovinama, rekla je:

„Danas je puno više smeća jer puno proizvoda dolazi u plastičnim i kartonskim ambalažama. Prije je trebalo po mjesec dana da se napuni kanta, a danas tjedan dana. Nekad se u smeće stavljala iznošena potrgana odjeća i obuća. Bilo je nešto metalnog i jako malo plastičnog otpada. Metalni otpad se bacao u smeće, a papir i plastika su se palili. Mlijeko je bilo u staklenim bocama, meso se motalo u papir, a bomboni su se stavljali u papirnate vrećice. Danas vrlo mali broj ljudi nosi svoje košare ili torbe. Rado uzimaju plastične vrećice jer su jeftine. Puno je plastične ambalaže jer su u njoj najviše pakirani sokovi i mliječni proizvodi. Ljudi vraćaju ambalažu i zadovoljni su jer za to dobiju novac. Naša trgovina odvaja papirnati otpad, a u ponudi ima platnene vrećice koje se naplaćuju. Ubrzo će nam stići i biorazgradive vrećice. Tako Trgovina Krk brine o otpadu.

Leo Katić, 9 let



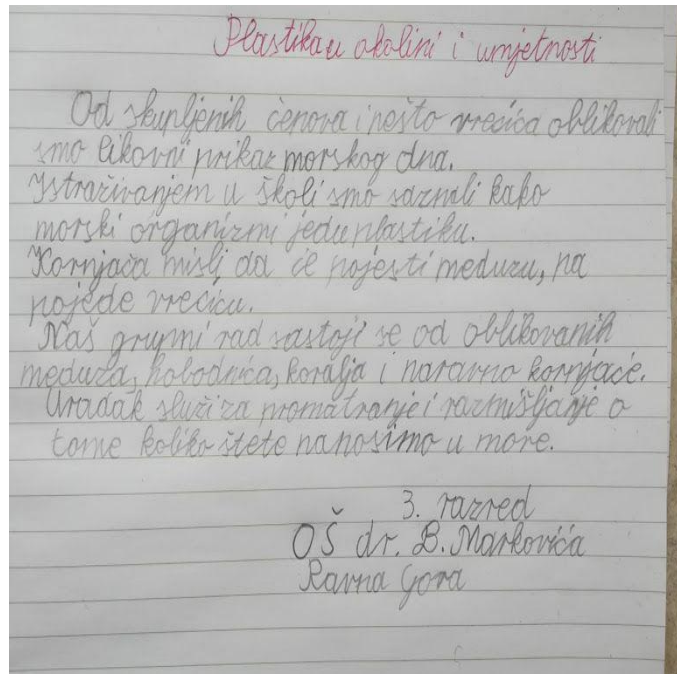
Plastične ili platnene vrećice u mesnici Možgon

8. 2. 2020. godine, smo Claudijo, Borna i ja otišli u mesnicu Možgon. Vlasniku smo postavili pitanja i on je na njih odgovorio.

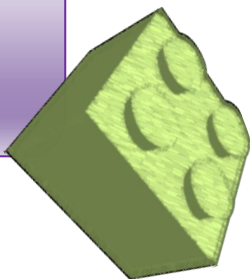
Rekao nam je da meso stavlja u foliju i plastične vrećice. To radi zbog higijene. Plastične vrećice ne propuštaju vodu iz mesa.

Mislim da bi mogao u motanju preskočiti foliju, jer bi tako zemlji bilo lakše za jedan komad plastike po zamotanom mesu. To bi bilo puno, a on bi uštedio.

Alojz Čadež, 10 let



Oš XIV. divizije
Šenovo,
Šenovo



Plastika - naš problem

O, ta plastika,
o, ta kemijska fantastika.
Jo res vsak dan potrebujemo,
da našo Zemljo onesnažujemo?

Plastike je čisto preveč.
Kdaj nam bo končno odveč?
Na tone je naredijo na dan,
mi pa je toliko odvržemo stran.

V trgovini zdaj plastenka stoji -
morda ista, ki potem v naravi leži.
Narejena je za enkratno uporabo
in kasneje ni za nobeno rabo.

Mnogo se je v odpadkih pojavi,
na obalo jo še morje naplavi.
Človek, za plastiko se denar zapravi,
raje jo iz narave pospravi!

Kup plastike se večja in večja,
brez dna je ta vreča.
Za Zemljo poskrbimo, jo počistimo,
te nadležne plastike jo rešimo.

Denis Lužar, 15 let

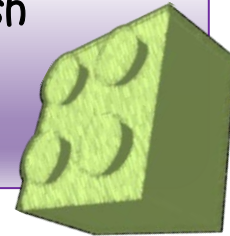


Držalo za
prtičke

Enej Šuen,
14 let



Bakhmatiuk Kalush
Grammar School
Kalush, Ukraine



Cvetlična plastenka/Flowers Bottle

Juliana Moroz - 11 let, Diana Tynda - 12 let,
Taras Kulyk - 13 let, Maria Yasinets - 11 let,
Anna Bykovych - 12 let, Oleksii Dziamba - 11 let.

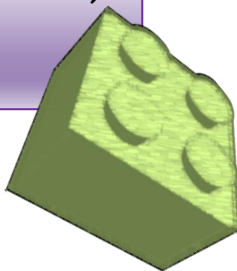


Plastenka slamic/ The bottle of cereals

Juliana Moroz - 11 let, Diana Tynda - 12 let,
Maria Yasinets - 11 let, Anna Bykovych - 12 let



Oš „Dositej Obradović“, Novi Sad, Srbija



Kako je plastika zamalo postala kraljica

Bajka

Jednom davno postojala je prečista Majka Priroda. Ona je bila gospodarica i naš svet je činila cvetnijim, mirisnijim, lepšim i savršenim. Ona nam daje povod za izlaženjem napolje, za ležanje po njenoj rodjaki Travi, koja omamljuje svojom svežinom i mirisom da ostajemo u kasne sate i igramo se sa cvećem u kosi i širokim osmehom, a uveče kada ležemo u krevet ona nas miluje i zaspimo sa pogledom na drveće i samo čujemo uzvike već uveliko budnih sova. To nije česti slučaj u današnjim vremenima. Ljudi su svakako razlog zbog kog priroda izumire iz dana u dan, oni ne shvataju da je ona napravila šume, koje oni danas čupaju, da je ona napravila travicu koju ljudi silom pretvaraju u sive betone po kojima se kreću vozila ostavljajući samo štetne gasove Majci Prirodi... Ipak ljudi su napravili i svog saveznika Plastiku koju Majka Priroda smatra neprijateljem. I tako naša priča počinje...

Igrali su se leptiriu jednom parkiću pokraj jezera... Jedan je bila sestra Majke Prirode,

Marija, koja je motrila kako se ljudi ponašaju u parku. Druga je bila njena mala nemirna

sestričina koja je pomagala, ali i odmagala Mariji u poslu čuvara. Majka Priroda je bila ponosna na njih dve, ali ipak njoj su sve životinje, biljke, pa čak i mali organizmi, bili porodica, ona ih je bar smatrala svojom porodicom. Ipak, leptirice nisu bile poslate samo da izviđaju, već i da dočekuju devojčicu po imenu Sara, koja je svaki dan dolazila u prirodu i igrala se sa svojim drugaricama. Pitate se kako su leptirice otkrile tu dobru devojčicu koja voli prirodu, pa evo reći ću vam...

To je bilo prvog dana proleća... Tada je devojčica po običaju izašla napolje. Ona se igrala sa svojim drugaricama, dok jedna od njih nije ustala i otišla da baci papir od čokoladice. No Sara je bila ljuta kad je videla da je njena drugarica papir bacila posred lepe travice i svog zelenila, otišla je, podigla papirić i bacila ga u kantu koja je bila blizu. Sve drugarice su je ismejale što se muči da baci papir samo da ne bi bio na travi i ona je otišla kući tužna. Leptiri su to sve videli i pošli do kante da nađu papirić. No oni su se šokirali kada su ugledali nešto sasvim novo-čudno i ružno, nešto što nije ni živo. Prvo su se pitali šta je to i da li je štetno za Majku Prirodu, pa su zato zajedničkim snagama odnele to nepoznato čudo do stare krtice pod zemljom, koja im je objasnila da je to neki novi neprijatelj kog još nikad nisu videle. Tada su i saznale da je to Plastika.

Žurno su hitale i letele po zelenim proplancima, dok nisu došle do Zelenog

kraljevstva. To je bila netaknuta priroda koju čovek nije još video, bila su to predivna prostranstva i drveće visoko do oblaka. Dva takva drveta su bile kapije koje su čuvale Zeleno kraljevstvo. Oni su ih prepoznali iz daleka i obavestili Majku Prirodu da dolaze. Pohitala je ka kapijama da dočeka pridošle putnice. Bila je prelepa, nosila je dugačku zelenu haljinu... Kosa su joj bile zelene lijane dugačke do zemlje, u njenom dlanu se mogla videti trava, cveće, reke, jezera, proplanci i još mnogo toga... Njen dlan je govorio mnogo toga, a njen glas je bio blag kao kapljica i krhak kao staklo. Pred njom su stajale leptirice koje se nakloniše, a zatim zabrinute javiše vesti. Majka Priroda se ražalosti i obruši nasvoju stolicu od panja, zatim reče: „Ljudi će biti neobazrivi, neće ih biti briga, nastaviće dalje sa Plastikom sve dok ne nestanem ja, Majka Priroda... Moramo nešto preuzeti!“ I predveče su imali razgovor o tome kako spasti Majku Prirodu i leptirice su se setile da će im svakako trebati pomoć dobre ljudske ruke i setiše se devojčice... Majka Priroda nije verovala ljudima, ali je imala obzira i tako su došli do toga da dve leptirice sačekaju devojčicu i kažu joj u čemu je problem. Oni su znali da će devojčici biti čudno, ali su morale da joj kažu. Posle škole devojčica je došla u parkić i sela na klupu gledajući u cvet. Leptirice su dolepršale do cveta i stale pred devojčicu. Ona se nasmejala i gledala očarano u njihove šare. To bi trajalo da Marija nije krenula da priča: „Zdravo, ja sam Marija, a ovo je moja sestričina“, reče, „nama treba tvoja pomoć, prirodi treba tvoja pomoć... Videle smo da si dobra i da voliš prirodu i Majka priroda je to videla i pozvala te. Moraš nam verovati, ako

veruješ leptirima koji pričaju, moraš verovati Majci Prirodi. Plastika se pojavila i ona je naš ogroman neprijatelj. Zarobila nam je okeane kesama i drugim đubretom. Ceo podvodni svet je u nevolji, otrovala nam je pašnjake, prešla u drveća, u žbunje i svugde i trebamo je se rešiti... Da li si s nama?“ Devojčica je nekoliko minuta stajala nemo gledajući u leptire, a zatim reče: „Ja sam voljna pomoći svojoj prijateljici prirodi u svakoj nevolji... Znam šta ćemo uraditi.“ Zaista, šta bi dete moglo uraditi, osim da smisli brilijantnu ideju da ode po rukavice i kutije, pozove svoje prijatelje i da svi zajedno uhvate i unište Plastiku. Ipak to nije bilo dovoljno da se zaustavi grozna Plastika, pa je zato devojčica držala referat u školi o plastici i o tome šta je uradila prirodi i pozvala sve nas u pomoć. Naime, svi su bili dirnuti, pa su hteli da pomognu, a i vest se proširila i ubrzo su svi skupljali plastiku po gradovima, selima, rekama... Vest se proširila i do fabrika, koje su proizvodile razne stvari od plastike i krenuli su da koriste reciklirane materijale. Majka priroda je bila neizmerno zahvalna devojčici, pa je pozvala u Zeleno kraljevstvo kao gosta koji uvek može doći... Došao je i taj dan da su svi bili srećni i zadovoljni. Vidite kako mala ruka može učiniti nešto tako veliko i važno!

Milica Mandić 5-2



OŠ Franja Goloba
Prevalje, podružnica Leše



Cvetlični lonček

Tijana Perić Petek, 10 let



Maketa

Učenci, stari od 7 do 11 let

Vrečka pripoveduje

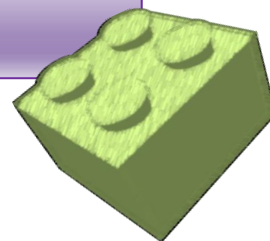
Živijo! Jaz sem plastična vrečka. Čisto navadna. Takšna za sadje ali zelenjavo v trgovini na primer. Rada bi vam zaupala svojo zgodbo.

Vse se je začelo nekega dne, ko sem, kot vse dneve poprej, visela v trgovini. Tistega dne me je odtrgal in uporabil Špelin oče. Prinesel me je domov, izpraznil vsebino in me odložil na balkon. Bilo je vetrovno in veter me je z balkona odpihnil. Jadrala sem kot kakšna ptica in potovala, potovala kar nekaj časa. Nekajkrat sem se ujela v veje drevesa, a me je veter nosil dalje. Nekega dne me je strašno neurje odpihnilo na obalo, nato pa na bližnjo jadrnico, ki je ravno plula s pristanišča proti Italiji. Opazil me je mornar in me - meni nič, tebi nič - odvrigel v morje.

Po morju so me nosili morski tokovi in me počasi plavili proti albanski obali. Na poti me je neka riba zamenjala za morskó algo in me delček odgriznila, a še dobro, da je odgriznila le majhen delček in se ji ni nič hudega zgodilo! Slišala sem za primere mojih prijateljic, ki še danes objokujejo strašno usodo te ali one morske živali, ki so jih zamenjale za nekaj užitnega.

Tokovi so me ponovno naplavili na kopno. Nekaj dni sem ležala na plaži. Ljudje so hodili mimo mene in se zgražali. A nihče me ni

OŠ Leona Štuklja,
Maribor



pobral. Končno se je le našel gospod, ki me je pobral in odvrigel v zabojnik za odpadno embalažo.

Vesela sem, da nisem povzročila večje škode. Da se zaradi mene ni nič zgodilo kaki živali ...

Če bi me Špelin oče takoj odvrigel v namenski zabojnik za recikliranje ali spravil za ponovno uporabo, ne bi pristala v košu neke čisto neznane države.

Veliko mojih prijateljic še danes potuje po morju ali odvržene samevajo. Zato sem se odločila povedati svojo zgodbo. Da bi se iz tega čim več ljudi nekaj naučilo in bi vse manj mojih prijateljic tako žalostno končalo.

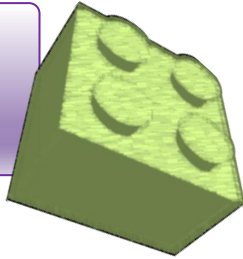
Brina Oman, 12 let



Peščeni filter

Agon Shabani, Kaja Kelemina, Žiga Onič,
Neli Mršič, Ajna Bešič, Elen Serdinšek,
Eva Kurnik, Aleks Đukić, Emma Dedić,
Aljaž Vaupotič, Tia Dasko, Lana Čižić,
Matijas Maguša, 10 let

Oš Tenja, Tenja, Hrvaška



Kornjačina nezgoda

Jednog predivnog morskog jutra mala, smečkasta kornjača polako je plivala prema plaži.

Jurila jer je bila srećna što je ponovo vidi. Toliko se zanela da nije gledala ispred sebe te nije ugledala smeće koje je plutalo morem. Odjednom se upetljala u žutu, plastičnu mrežicu za pomorandže. Uzaludno se vrtela i pokušavala se izvući. Što se više borila, mrežica joj se upetljavala oko vrata i stezala ju.

Pokušavala je dozvati mamu ali šum valova je bio jači od njenog slabašnog glasića. Uskoro se spustilo veče a ona se još nije izvukla iz upetljane mreže koja ju toliko steže da je jedva uspjela doploviti do klizave i hladne stene. Počela je da plače ali niko ju nije čuo. Iscrpljena i umorna zaspala je drhtureći od hladnoće.

Došlo je jutro. Ptice su počele pevati. Sunce je ugrejalo malu bespomoćnu životinju. Ponovo se počela boriti sa mrežom. Najednom se začuju glasovi dečaka koji su šetali obalom i bacali kamenje. Jedan od njih se sagnuo da uzme kamen i vrisne. Ugledao je jadno stvorenje sasvim umotano u mrežu. Prijatelji su mu priskočili u pomoć. Vukli su i odmotavali mrežu i jedva ju uspele spasiti. Zatim su smeće koje je plutalo kraj obale izvukli i odneli u obližnju kantu za smeće.

Ali šta je sa našom kornjačicom? Pa ona se ugnezdila u dečakovom toplom dlanu i ne mrda. Kad ju dečak spusti u hladnu vodu, ona se vrati opet u njegov dlan. Njene sitne okice sklapale su se od umora. Dečak ju uze i ponese kući.

Sa tatom je celo popodne pravio kućicu za kornjačicu. Stavili su peska, kamenja, od stare šerpe napravili jezerce, posadili mamin omiljeni cvet ... Bilo je to prekrasno mesto jer je tata montirao lampu koja ju je grejala. Po ceo dan se dečak igrao sa novom prijateljicom. Naučio ju je da se penje, da se zavuče iza stene. Najsmešnija je bila kada se klizala na podu njegove sobe.

I tako su prošli dani raspusta. Bližila se jesen i početak škole. Kornjačica je malo porasla, ojačala. Njen dom joj postao pretesan. Jedno jutro tata reče da ju moraju vratiti moru...

Dečak je bio tužan dok ju je nosio. Ona se valjala u kutiji ne sluteći šta joj se sprema.

Skinuo se i zajedno s njom uskočio u more. Kako je bila iznenađena što ponovo može plivati!

Sunce je pozlatilo površinu vode koja se lagano ljuljala i svetlucala. Najednom, jedan nestašni talas poklopi kornjačicu. Ona spretno zaroni i nestade u dubini ... Dečaku se učini da mu je pre skoka čak malo mahnula repom. Sad čisto i još toplo more prosto ga je pozivalo da još jednom zapliva. Slane su mu kapljice klizile niz lice - kapljice ili suzice ... to je znao samo on ...

Anastasija Zelenković, 10 let

1. kategorija - od 6 do 10 let

2. mesto

Štorklja z žabo in lokvanjem

Fran Zuzjak, 8 let

Jakov Vekić, 8 let

Šimun Kovačević, 8 let





I. kategorija - od 6 do 10 let

1. mesto

Maske flašnik

Đorđo Radnić, 8 let

Srećna priroda, srećni ljudi

Jedan je dečak pozvao svoje prijatelje da krenu na more. Posle nekog vremena stigli su na more. Nisu mogli verovati: morem je plutala gomila smeća i oni se nisu mogli kupati. Nisu znali kako to da očiste.

Jedan od njih bio je jako pametan. Mislio je i mislio i krenuo na posao. Smislio je stroj koji ide po vodi i sakuplja smeće.

Sutra su ušli u taj stroj i pokupili sve smeće. More je opet bilo ono staro: plavo i čisto. Svi su im pljeskali. U ljudima se probudio predivan osećaj za čistoću i počeli su čistiti šume, njive. Pećine...

Priroda je bila srećna a srećni su bili i ljudi...

Đorđo Radnić, 11 let

Dobre vesti iz naše šole in našega mesta/kraja

Nacionalni Unescov projekt Dobre vesti iz naše šole in našega mesta/kraja je nastal leta 2000 na OŠ Ledina v Ljubljani ob premišljevanju o poglobljenih mislih v knjigi Mali princ pisatelja Antoina de Saint Exuperyja. Takrat se je rodila ideja tudi za sodelovanje z drugimi šolami. Projekt se je iz leta v leto nadgrajeval in obrodil več čudovitih skupnih literarnih del. V njem je doslej sodelovalo 33 šol (21 iz Slovenije, 12 iz tujine - iz Francije, Španije, Japonske, Madžarske, Hrvaške, Srbije in Ukrajine).

Skupne knjige: Vsako prijateljstvo je pesem, 2011, Dobrodošli v našem kraju, prijatelji, 2012, Dediščina v rokah mladih - mladi posvojijo spomenik, 2013, Dobre vesti o vodi, 2016, Objem vrednot, 2018.

Sodelujoče šole v projektu uravnoteženo udeležujejo vse štiri Delorsove stebre izobraževanja, s poudarkom na izobraževanju za trajnostni način življenja, učenju bivanja in sobivanja v kulturni raznolikosti in v skrbi za ohranjanje kulturne in naravne dediščine naših krajev, ob čemer se mladi vzgajajo v samostojne in odgovorne osebnosti. To smo se trudili doseči z učenjem pozitivnega doživljanja posameznika in sveta, s sprejemanjem drugačnosti, z medgeneracijskim povezovanjem in sodelovanjem, s spoznavanjem mest, dežel in kultur, z varovanjem okolja, z ustvarjanjem na literarnem, likovnem in gledališkem področju.

V šolskem letu 2018/19 smo se projekta lotili tako, da smo se s sodelujočimi šolami povezovali na daljavo in k sodelovanju povabili še ostale zainteresirane šole. Razpisali smo likovni natečaj »Plastika v okolju in umetnosti«, na katerega se je odzvalo veliko število šol (10 iz Slovenije in 7 iz tujine). Osrednja tema je bila izobraževanje za trajnostni način življenja, vrednota pa skrb za okolje. Sodelujoče šole so v skladu z razpisom ustvarile uporabne, izvirne, domiselne, kreativne in estetske izdelke. Svoje delo so predstavile s pomočjo fotografij, opisov in videoposnetkov. Prejeta dela je pregledala in ovrednotila strokovna komisija.

Fotografije izbranih izdelkov so bile predstavljene na razstavi na OŠ Ledina v Ljubljani od 13. 6. do 24. 6. 2019 in na elektronski povezavi OŠ Ledina.

V šolskem letu 2019/20 smo razpisali literarni natečaj »Plastika v okolju in umetnosti« in povabili k sodelovanju vse sodelujoče šole. Osrednja tema je bila izobraževanje za trajnostni način življenja, vrednota pa skrb za okolje. Na natečaj se je odzvalo manjše število zainteresiranih šol (5 iz Slovenije in 3 iz tujine). Nekatere sodelujoče šole so v skladu z razpisom pošiljale literarne prispevke in

raziskovalne spise, niso pa uspele poslati prispevkov vse prijavljene šole. Tako nam zaradi epidemije s COVID-19 ni uspelo izpeljati zaključka razpisa.

V šolskem letu 2020/21 smo ponovno razpisali literarni natečaj »Plastika v okolju in umetnosti«, na katerega se je odzvalo zopet samo nekaj zainteresiranih šol (7 iz Slovenije in 4 iz tujine). Osrednja tema je bila izobraževanje za trajnostni način življenja, vrednota pa skrb za okolje. Sodelujoče šole so tudi tokrat v skladu z razpisom pošiljale literarne prispevke in raziskovalne spise. Z izborom literarnih del smo zaključili razpis in pričeli z izdelavo knjige z naslovom »Plastika v okolju in umetnosti«.

Kljub epidemiji smo bili s pripravljenostjo za delo, odličnimi prispelimi literarnimi prispevki in raziskovalnimi spisi, ki so jih spisali učenci, zadovoljni.

Sodelujoče osnovne šole od 2018 do 2021: OŠ Ledina, Ljubljana; OŠ Frana Kranjca, Celje; OŠ Leona Štuklja, Maribor; OŠ Franca Rozmana - Staneta, Ljubljana; OŠ dr. Jožeta Pučnika, Črešnjevce; OŠ XIV. divizije Senovo, Senovo; OŠ Selnica ob Dravi, Selnica ob Dravi; OŠ Frana Metelka, Škocjan; OŠ Koseze, Ljubljana; OŠ Franja Goloba, Prevalje; OŠ Oleksandra Ribalka, Kladijevo, Ukrajina; OŠ Kostopil 4, Kostopil, Ukrajina; Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola, Dabas, Madžarska; OŠ »Jovan Jovanović Zmaj«, Pančevo, Srbija; OŠ »Dositej Obradović«, Novi Sad, Srbija; OŠ Dr. Branimira Markovića, Ravna Gora, Hrvaška; OŠ Tenja, Tenja, Hrvaška.

Sodelujoče srednje šole od 2018 do 2021: Gimnazija Ledina, Ljubljana; Srednja strojna šola, Kragujevac, Srbija in Bakhmatiuk Kalush Grammar School, Kalush, Ukrajina.

V letu 2021 smo v projektu sodelujoče šole uspele kljub epidemiji COVID 19 izdati skupno knjigo »Plastika v okolju in umetnosti«. To je skupno delo učencev in mentorjev, ki smo ga ustvarjali z željo, da bi še bolj navezali stike, prijateljevali med seboj in da bi vsi skupaj živeli v bolj čistem okolju. Verjamemo, da je naša skupna knjiga, kot dragocen kamenček v mozaiku prizadevanj, da bi bil naš svet lep in čist.

Tatjana Klančar, vodja projekta

Good news from our school and our city/town

The national UNESCO project Good News from our school and our city/town was created in the year 2000 at the Primary School Ledina in Ljubljana. The creation was done while reflecting on in-depth thoughts in the book *The Little Prince* by the writer Antoine de Saint Exupery. Then the idea of collaborating with other schools was born. The project has involved every year and has yielded several wonderful joint literary works. So far, 33 schools have participated in it (21 from Slovenia, 12 from abroad - from France, Spain, Japan, Hungary, Croatia, Serbia, and Ukraine).

Joint books: Every friendship is a song, 2011, Welcome to our place, friends, 2012, Heritage in the hands of young people - young people adopt a monument, 2013, Good news about water, 2016, Embrace of values, 2018.

Over the years, the participating schools in the project have implemented all four of Delors' pillars of education in a balanced way, with an emphasis on education for sustainable living, learning to live and coexist in cultural diversity and preserving the cultural and natural heritage of our places and young people become more independent and responsible personalities. We tried to achieve this by learning about the positive experience of the individual human being and the world, by accepting difference, by intergenerational connections and cooperation, by getting to know cities, countries, and cultures, by protecting the environment, by creating in literature, art and theater.

In the 2018/19 school year, we tackled the project by connecting with the participating schools remotely and inviting other interested schools to participate. We announced an art competition "Plastics in the Environment and Art", to which many interested schools responded (10 from Slovenia and 7 from abroad). The main theme was education for a sustainable way of life and care for the environment. The participating schools created usable, original, imaginative, creative and aesthetic works of art in accordance with the tender. They presented their work with the help of photos, descriptions, and videos. The received works were reviewed and assessed by an expert committee.

The photographs of the selected works of art were presented at the exhibition at Primary School Ledina in Ljubljana from 13 June to 24 June 2019 and on the school website.

In school year 2019/20, we announced a literary competition "Plastics in the Environment and Art" and invited schools to participate. The main theme was education for a sustainable way of life care for the environment. A small number of interested schools joined the competition (5 from Slovenia and 3 from abroad). Some participating schools submitted literary contributions and research papers according to the tender but failed to send contributions to all registered schools. Due to the epidemic with COVID-19, we were thus not able to complete the tender.

In school year 2020/21, we announced a literary competition named "Plastics in the Environment and Art", to which only a few schools responded (7 from Slovenia and 4 from abroad). The main theme

was education for a sustainable way of life and care for the environment. The participating schools once again sent literary contributions and research papers in accordance with the tender. We completed the tender by selecting literary works and started the production of a book entitled "Plastics in the Environment and Art".

Despite the epidemic, we were pleased with the students' willingness to work, their excellent literary contributions and research papers.

Primary schools that participated in the project during the years 2018 to 2021 are: Primary School Ledina, Ljubljana; Primary School Franc Kranjec, Celje; Primary School Leon Štukelj, Maribor; Primary School Franc Rozman Stane, Ljubljana; Primary School dr. Jože Pučnik, Črešnjevce; Primary School XIV. Divisions Senovo, Senovo; Primary School Selnica ob Dravi, Selnica ob Dravi; Primary School Fran Metelko, Škocjan; Primary School Koseze, Ljubljana; Primary School Franjo Golob, Prevalje; Olexander Rybalko School, Kladijevo, Ukraine, Kostopil School 4, Kostopil, Ukraine; Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola, Dabas, Hungary; Primary School "Jovan Jovanović Zmaj", Pančevo, Serbia; Primary School "Dositej Obradović", Novi Sad, Serbia; Primary School dr. Branimir Marković, Ravna Gora, Croatia; Primary School Tenja, Croatia.

Secondary schools that participated in the project during the years 2018 to 2021 are : Gimnazija Ledina, Ljubljana; Vocational High School, Kragujevac, Serbia and Bakhmatiuk Kalush Grammar School, Kalush, Ukraine.

In 2021, despite the COVID 19 epidemic, the participating schools managed to publish a book "Plastics in the environment and art". It is a joint work of students and mentors, which was created with the wish to make friends with each other and to live together in a cleaner environment. We believe that our common book is like a precious pebble in the mosaic of efforts to make our world beautiful and clean.

Tatjana Klančar, project manager

LIKOVNI NATEČAJ

Plastika v okolju in umetnosti

V šolskem letu 2018/19 je v okviru Unescovega projekta »Dobre vesti iz naše šole in našega mesta« potekal natečaj »Plastika v okolju in umetnosti«. Projekt smo organizirali z zavedanjem o pomenu sodelovanja in povezovanja sodelujočih šol, z namenom širjenja našega povezovanja. Odziv je bil izjemen. Na natečaj se je prijavilo 17 šol (15 osnovnih šol in 2 srednji šoli), 10 iz Slovenije in 7 iz tujine (dve iz Hrvaške, ena iz Madžarske, dve iz Srbije in dve iz Ukrajine). Sodelovalo je 56 mentorjev, ki so usmerjali in navdušili za delo kar 801 učenca oz. dijaka.

Sodelujoče šole: OŠ Ledina, Ljubljana; OŠ Frana Metelka, Škocjan; OŠ dr. Jožeta Pučnika, Črešnjevce; OŠ Frana Rozmana Staneta, Ljubljana; OŠ Koseze, Ljubljana; OŠ Leona Štuklja Maribor; OŠ Selnica ob Dravi; OŠ XIV. divizije Senovo; Gimnazija Ledina, Ljubljana; OŠ Franja Goloba Prevalje; Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola, Madžarska; OŠ Jovan Jovanović Zmaj, Pančevo, Srbija; Srednja strokovna šola, Kragujevac, Srbija; OŠ Kostopil 4, Kostopil, Ukrajina; OŠ dr. Branimira Markovića, Ravna Gora, Hrvaška; OŠ Tenja, Hrvaška; srednja šola Bakhmatiuk Kalush, Kalush, Ukraine.

Osrednja tema projekta je bila izobraževanje za trajnostni način življenja, vrednota pa skrb za okolje. Sodelujoče šole so v skladu z razpisom ustvarile uporabne, izvirne, domiselne, kreativne in estetske izdelke. Svoje delo so predstavile s pomočjo fotografij, opisov in videoposnetkov. Fotografije in izdelki so bili predstavljeni na razstavi na OŠ Ledina v Ljubljani in na elektronski povezavi OŠ Ledina od 13. 6. do 24. 6. 2019 .

Člani komisije so natančno pregledali vse prispele izdelke v začetku meseca junija 2019. Komisijo so sestavljali: Tatjana Klančar, Ljubica Kosmač, László Herman, Ciril Horjak in Nina Hvala Klančič. Vodja ocenjevalne komisije sem bila Nina Hvala Klančič.

Med vsemi prejetimi izdelki učencev je ocenjevalna komisija izbrala najboljše izdelke po ocenjevalnih kriterijih: izvirnosti, estetskosti videza, kreativnosti, uporabnosti, zanimivosti opisa ali videoposnetka. Vse prispevke je komisija ocenjevala v treh kategorijah, in sicer glede na starost učencev in dijakov: 1. kategorija je bila namenjena učencem od 6 do 10 let, 2. kategorija učencem od 11 do 14 let in 3. kategorija pa dijakom od 15 do 18 let. Znotraj vsake kategorije so bila podeljena priznanja za prva tri mesta.

Rezultati tekmovanja

I. kategorija - od 6 do 10 let

1. MESTO

Maska Flašnik

OŠ Tenja (Hrvaška)

Mentorica: Jasminka Šarčević

2. MESTO

Novoletna jelka iz plastičnih žlic in vilic

OŠ »Jovan Jovanović Zmaj« iz Pančeva (Srbija)

Mentorica: Jelena Vukadinović

Štorklja z žabo in lokvanjem

OŠ Tenja (Hrvaška)

Mentorica: Snježana Glavaš

3. MESTO

Družina pujskov

OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevca (Slovenija)

Mentorica: Anita Romih

Fantastična Lily

OŠ Kostopil 4 (Ukrajina)

Mentorica: Olena Andriichuk

II. kategorija - od 11 do 14 let

1. MESTO

Šah

Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola
(Madžarska)

Mentorica: Ágnes Morva

2. MESTO

Človeška figura v montažnem kiparstvu "reciklirani mož"

OŠ Ledina (Slovenija)

Mentorica: Barbara Tacar

Maketa Koseškega bajerja

OŠ Koseze (Slovenija)

Mentorica: Andreja Rudaš

3. MESTO

Igra spomin

OŠ Ledina

Bolnišnični šolski oddelki (Slovenija)

Mentorica: Tina Žvab

Peresnica

OŠ Frana Metelka Škocjan (Slovenija)

Mentorica: Lidija Rožmarič

III. kategorija - od 15 do 18 let

1. MESTO

Fantastična plastična svetilka

Srednja stručna škola Kragujevac (Srbija)

Mentorja: Marica Živanović Poljo in Dejan Petrović

2. MESTO

Recikliran vrt

Srednja stručna škola Kragujevac (Srbija)

Mentorja: Jelena Zarić in Dalida Despotović

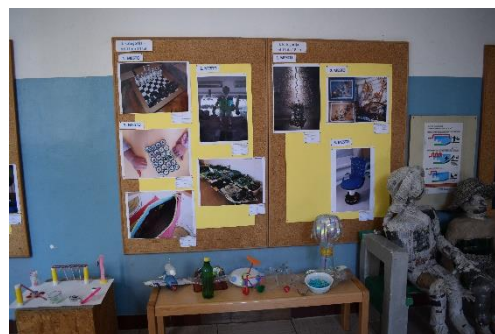


3. MESTO

Stoli iz odpadne plastike

Gimnazija Ledina (Slovenija)

Mentorica: Mihaela Gregorc



Razstava izbranih del na OŠ Ledina

Z načrtovanjem, odzivnostjo, številčno udeležbo, pripravljenostjo za delo, čudovitimi uporabnimi in okrasnimi izdelki, ki so jih izdelali učenci, smo bili vsi zelo zadovoljni. Ocenjujemo, da je bilo delo v projektu zelo uspešno.

Vsa izbrana dela bodo objavljena v knjigi *Plastika v okolju in umetnosti*. Knjiga bo predvidoma izdana leta 2021.

Nina Hvala Klančič, vodja ocenjevalne komisije

ART COMPETITION

Plastics in the Environment and Art

The competition took place in 2018/19 school year and was organized within the Unesco project “Good news from our school and our city/town”. The project was launched with the purpose to strengthen the cooperation among the participating schools and extend that cooperation to as many schools as possible. The response was immense. 17 schools entered the competition (15 primary schools and 2 secondary schools); 10 from Slovenia and 7 from abroad (2 from Croatia, 1 from Hungary, 2 from Serbia and 2 from Ukraine). There were 56 mentors who motivated 801 students for work.

The participating schools were: Primary School Ledina, Ljubljana; Primary School Fran Metelko, Škocjan; Primary School Dr. Jože Pučnik Črešnjevec; Primary School Fran Rozman Stane, Ljubljana; Primary School Koseze, Ljubljana; Primary School Leon Štukelj Maribor; Primary School Selnica ob Dravi, Selnica ob Dravi; Primary School XIV. divizije Senovo; Gimnazija Ledina, Ljubljana; Primary School Franjo Golob, Prevalje; Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola, Hungary; Primary School Jovan Jovanović Zmaj, Pančevo, Serbia; Secondary vocational school, Kragujevac, Serbia; Kostopil School 4, Kostopil, Ukraine; Primary School Dr. Branimir Marković, Ravna Gora, Croatia; Primary School Tenja, Croatia; Bakhmatiuk Kalush Grammar School, Kalush, Ukraine.

The central theme of the project was education for a sustainable way of life and care for the environment. The participating schools created usable, original, imaginative and aesthetic works of art in accordance with the tender. They presented their work with the help of photos, descriptions and videos. The photographs and the works of art were put on exhibition at Primary School Ledina in Ljubljana from 13 June to 24 June 2019 and on the school website.

The members of the committee reviewed all the works of art which arrived at the beginning of June 2019. The members were: Tatjana Klančar, Ljubica Kosmač, László Herman, Ciril Horjak and Nina Hvala Klančič as head of the committee.

The assessment committee chose the most outstanding works of art which were original, aesthetic, creative, usable, having an interesting description and video. All the works were assessed in three categories, depending on the age of students. The first category included students from ages 6 to 10. The second category included students from ages 11 to 14. The third category included students from ages 15 to 18. In each category students were awarded the first, second and third place.

The results of the competition

1st category - ages 6 to 10

1st place

The mask »Flašnik«

Primary School Tenja (Croatia)
Mentor: Jasminka Šarčević

2nd place

New Year tree from plastic spoons and forks

Primary School Jovan Jovanović Zmaj from
Pančevo (Serbia)
Mentor: Jelena Vukadinović

Stork with a frog and water lily

Primary School Tenja (Croatia)
Mentor: Snježana Glavaš

3rd place

Family of piglets

Primary School Dr. Jože Pučnik, Črešnjevci
(Slovenia)

Mentor: Anita Romih

Fantastic Lily

Kostopil School 4 (Ukraine)

Mentor: Olena Andriichuk

2nd category - ages 11 to 14

1st place

Chess

Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola (Hungary)

Mentor: Ágnes Morva

2nd place

Human figure in installation art »recycled man«

Primary School Ledina (Slovenia)

Mentor: Barbara Tacar

Model of Koseze bajer

Primary School Koseze (Slovenia)

Mentor: Andreja Rudaš

3rd place

Memory game

Primary School Ledina (Slovenia)

Hospital School

Mentor: Tina Žvab

Peresnica

Primary School Fran Metelko Škocjan (Slovenia)

Mentor: Lidija Rožmarič

3rd category - ages 15 to 18

1st place

Fantastic plastic lamp

Srednja stručna škola Kragujevac (Srbija)

Mentors: Marica Živanović Poljo and Dejan Petrović

2nd place

Recycled garden

Srednja stručna škola Kragujevac (Srbija)

Mentors: Jelena Zarić and Dalida Despotović

3rd place

Chairs from waste plastics

Gimnazija Ledina (Slovenia)

Mentor: Mihaela Gregorc

The project has been a success since there was a large response, high participation and motivation for work and the outcome were marvellous usable and aesthetic works of art created by students.

All the selected contributions will be published in the book entitled *Plastics in the Environment and Art* in 2021.

Nina Hvala Klančič, head of the assessment committee

LITERARNI NATEČAJ

Plastika v okolju in umetnosti

V okviru Unescovega projekta Dobre vesti iz naše šole in našega mesta/kraja smo v šolskem letu 2019/20 razpisali dvoletni literarni natečaj Plastika v okolju in umetnosti, ki se je zaključil maja 2021. Trudili smo se, da bi s prijaznim odnosom do okolja uveljavljali in privzgjajali Unescove vrednote. Na natečaj se je odzvalo 15 osnovnih šol: OŠ Ledina, Ljubljana; OŠ Frana Kranjca, Celje; OŠ Leona Štuklja Maribor; OŠ Franca Rozmana Staneta, Ljubljana; OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevca; OŠ XIV. divizije Senovo, Senovo; OŠ Selnica ob Dravi, Selnica ob Dravi; OŠ Oleksandra Ribalka, Ukrajina; OŠ Tenja, Hrvaška; Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola, Madžarska; OŠ Jovan Jovanović Zmaj, Pančevo, Srbija; OŠ Dositej Obradović, Novi Sad, Srbija; OŠ dr. Branimira Markovića, Ravna Gora, Hrvaška in 2 srednji šoli: Gimnazija Ledina, Ljubljana in Srednja strokovna šola, Kragujevac, Srbija.

Literarno umetnost je težko zamejiti, zato so se učenci na natečaj odzvali ne le s pesmimi in zgodbami, temveč tudi s krajšimi raziskovalnimi nalogami. Ker so bila prejeta dela res domiselna, je imela komisija v sestavi Tatjane Klančar, Ljubice Kosmač in Nine Bokalič kot vodje komisije zares težko delo. Prejeta dela so bila skrbno pregledana, izbrana pa so bila tista, ki so na izviren način predstavila trajnostni način življenja s poudarkom na varovanju okolja. Izbrana dela bodo konec šolskega leta 2020/21 ali v začetku prihodnjega šolskega leta objavljena v knjigi z naslovom Plastika v okolju in umetnosti.

Nina Bokalič, vodja ocenjevalne komisije

LITERARY COMPETITION

Plastics in the Environment and Art

In school year 2019/20, we announced a two-year literary competition titled *Plastics in the Environment and Art*, as part of the UNESCO project “Good news from our school and our city/town”. The competition ended in May 2021. We tried to promote environment-friendly attitude and impart UNESCO values. 15 primary schools decided to join the competition: Primary School Ledina, Ljubljana; Primary School Fran Kranjec, Celje; Primary School Leon Štukelj, Maribor; Primary School Franc Rozman Stanet, Ljubljana; Primary School dr. Jože Pučnik, Črešnjevce; Primary School XIV. Divisions Senovo, Senovo; Primary School Selnica ob Dravi, Selnica ob Dravi; Olexander Rybalko School, Ukraine; Primary School Tenja, Croatia; Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola, Hungary; Primary School Jovan Jovanović Zmaj, Pančevo, Serbia; Primary School Dositej Obradović, Novi Sad, Serbia; Primary School dr. Branimir Marković, Ravna Gora, Croatia and 2 secondary schools: Gimnazija Ledina, Ljubljana and Srednja stručna škola, Kragujevac, Serbia.

Literary art is difficult to frame, so pupils responded to the competition not only with poems and stories but also with shorter research assignments. Since the received works were imaginative, the committee composed of Tatjana Klančar, Ljubica Kosmač and Nina Bokalič, as the heads, had a really hard time. The works received were carefully reviewed, and those that presented a sustainable way of life in an original way with an emphasis on environmental protection were selected. The selected works will be published at the end of 2020/21 school year or at the beginning of the next school year in a book entitled *Plastics in the Environment and Art*.

Nina Bokalič, head of the assessment committee

Zahvala

Knjižica, ki ste jo ravnokar prelistali, je nastala v okviru Unescovega projekta Dobre vesti iz naše šole in našega mesta/kraja.

V imenu učencev in mentorjev vseh sodelujočih šol se zahvaljujem vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali pri uresničitvi naše zamisli in izdaji te dragocene knjige, v kateri se na izbrano temo Plastika v okolju in umetnosti zrcali naša ustvarjalnost na literarnem in likovnem področju.

Prav posebna zahvala pa velja:

Dr. Klemenu Koselju, biologu, za sodelovanje v projektu in za uvodni nagovor,

Ljubici Kosmač, namestnici nacionalnega koordinatorja Unesco ASPnet Slovenije, za triletno sodelovanje v projektu in za pomoč pri oblikovanju knjige,

Mariji Valenčak, ravnateljici OŠ Ledina, za podporo in uvodni nagovor k naši knjigi,

Karli Leban, za oblikovanje knjige in za pripravo na tisk,

Barbari Tacar, za oblikovanje naslovnice,

Nini Hvala Klančič, za vodenje likovnega natečaja,

Nini Bokalič, za vodenje literarnega natečaja,

Tini Marjanović, Tanji Trpin Mandelj in Tanji Šercer, za prevod iz slovenščine v angleščino,

Tatjani Užnik, za jezikovni pregled,

Lászlu Hermanu, za prevod iz madžarščine v slovenščino.

Moja osebna iskrena zahvala pa gre vsem sodelujočim šolam, vsem mladim ustvarjalcem in njihovim mentorjem, saj brez njih in njihovega ustvarjalnega dela te naše stvaritve ne bi bilo.

Tatjana Klančar, vodja projekta

Acknowledgments

The booklet you have just leafed through was created as part of the UNESCO project “Good news from our school and our city/town”.

On behalf of the students and mentors from all the participating schools, I would like to thank those who helped us in any way to realize our idea and publish this valuable book. Through the topic of plastic in the environment and art, our creativity in literature and art is reflected.

I would like to give special thanks to:

Dr. Klemen Koselj, biologist, for participating in the project and for the introductory speech;

Ljubica Kosmač, Deputy National Coordinator of UNESCO ASPnet Slovenia, for three-year participation in the project and for assistance in designing the book;

Marija Valenčak, principal of Primary School Ledina, for support and introductory speech in our book;

Karla Leban for book design and prepress;

Barbara Tacar for cover design;

Nina Hvala Klančič for conducting an art competition;

Nina Bokalič for organizing a literary competition;

Tina Marjanović, Tanja Trpin Mandelj and Tanja Šercer for translation from Slovenian into English;

Tatjana Užnik for language review;

László Herman for translation from Hungarian into Slovene.

My sincere thanks go to all the participating schools, to all the young creators and their mentors. Without them and their creative contributions, the booklet would not exist.

Tatjana Klančar, project manager

PLASTIKA V OKOLJU IN UMETNOSTI/ PLASTICS IN THE ENVIRONMENT AND ART

Uredniški odbor / Editorial board: Tatjana Klančar, Ljubica Kosmač

Jezikovni pregled / Linguistic review: Tatjana Užnik

Prevod v angleščino / Translation into English: Tina Marjanović, Tanja Trpin Mandelj, Tanja Šercer

Prevod iz madžarščine / Translation from Hungarian: László Herman

Fotografije: arhivi šol / Photographs: School archives

Oblikovanje naslovnice / Cover design: Barbara Tacar

Oblikovanje in priprava za tisk / Design and prepress: Karla Leban

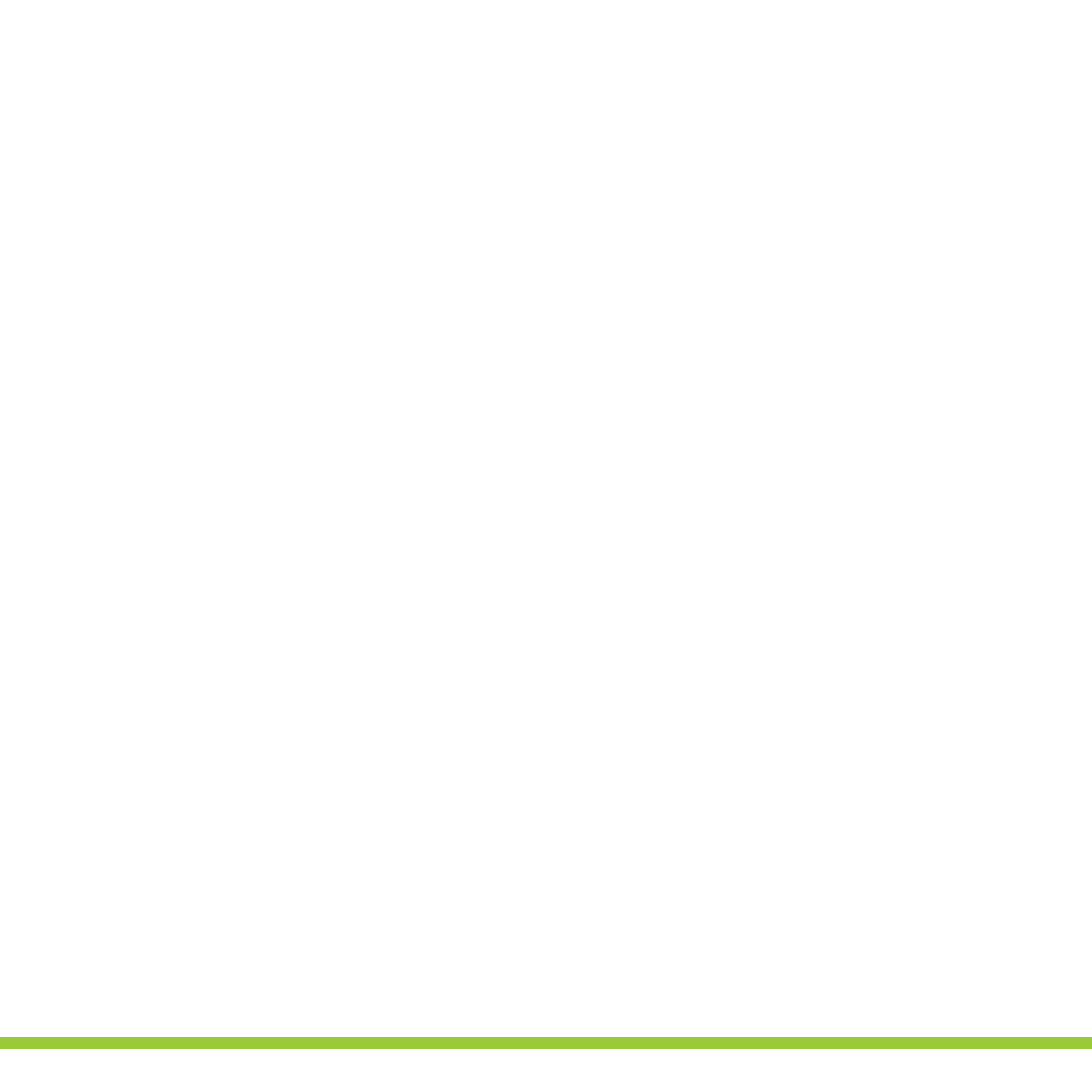
Tisk /Print: Grafika 3000, d.o.o.

Naklada / Edition:100

Izdala in založila /Published by: Osnovna šola Ledina, Ljubljana

Leto izida / First published: 2021

Ledina



Knjižica *Plastika v okolju in umetnosti* dvajsetih šol iz Slovenije in tujine vam ponuja v ogled in branje raziskovalno, literarno in likovno delo na temo plastike. Posvečena je vsem, ki imate radi naš planet in bi iz smeti želeli izdelati kaj uporabnega.

Tatjana Klančar, vodja projekta

The booklet *Plastics in the Environment and Art* of twenty schools from Slovenia and abroad offers you to view and read research, literary and artistic work on the topic of plastics. It is dedicated to everyone who loves our planet and would like to make something useful out of rubbish.

Tatjana Klančar, project manager



Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

Članica



UNESCO
pridružene šole